

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СОЦИОЛОГИЯ“

МАРИЯ ДИОНИСИОС ДРЕНУ

АВТОРЕФЕРАТ

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ Област на висше образование: 3. Социални, икономически и правни науки, Професионално направление: 3.1 Социология, антропология и науки за културата, Област: „Социология“

***Иновативни методи на преподаване и тяхната ефективност:
социологически аспекти***

Научен ръководител:

Проф. дсн. Валентина Миленкова

БЛАГОЕВГРАД

2025 г.

По отношение на структурата и съдържанието, дисертацията съдържа четири основни глави: Теоретична част, Емпирична част, Резултати, Дискусия, Заключение и Препоръки, Научни приноси и публикации по темата на дисертацията.

Дисертацията е с общ обем от 189 страници, които включват 33 таблици и 30 фигури. Цитираната литература обхваща 215 заглавия.

Дисертацията е обсъдена и насочена за защита от катедра „Социология“ към Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград.

Научното жури се състои от:

доц. д-р Петрана Стойкова

доц. д-р Марио Маринов

проф. д-р Албена Накова-Манолова (ИФС, БАН)

проф. д-р Мариана Петрова (ВТУ)

доц. д-р Петя Илиева-Тричкова (ИФС, БАН).

Материалите за защита са на разположение в офиса на катедра „Социология“ в кабинет 485, Първи корпус на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Защитата на докторската дисертация ще се проведе на 12.09.2025 г. от 10:00 ч. в зала 342 на УК 1 на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград пред научно жури.

Съдържание на докторската дисертация	
ВЪВЕДЕНИЕ	6
ГЛАВА 1: ПРЕПОДАВАНЕ И ИНОВАТИВНА МЕТОДОЛОГИЯ В СЪВРЕМЕННОТО ОБРАЗОВАНИЕ	14
Преподаването в социологически контекст.....	14
Концептуален подход към термините „Образование“ и „Преподаване“	14
Характеристики на преподаването и ролята на учителя	16
Връзка между преподаване и учене.....	17
Учебна програма и учебен план.....	17
<i>Интердисциплинарни програми за обучение</i> Error! Bookmark not defined.	
<i>Мултидисциплинарни програми за обучение</i> Error! Bookmark not defined.	
Гъвкава зона.....	18
Теоретична методологична рамка.....	18
Понятие, характеристики и фактори на метода на преподаване	18
Обща класификация на методите на преподаване	Error! Bookmark not defined.
По-специфична класификация на методите на преподаване	Error! Bookmark not defined.
<i>Дедуктивен метод</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Индукционен метод или синтез</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Сравнителен метод</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Експериментален метод</i>	Error! Bookmark not defined.
Форми на обучение.....	Error! Bookmark not defined.
Критерии за класификация на формите на обучение.....	Error! Bookmark not defined.

Техники, базирани на лекции.....	Error! Bookmark not defined.
Статистически данни за използването на иновативни методи в гръцкото образование	19
ГЛАВА 2: ИНОВАТИВНИ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ – ПОДХОДИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ.....	
Иновативни методи на преподаване	21
Иновативни методи и тяхното прилагане	24
Използване на иновативни технологии в държавните и частните училища.....	24
Иновативни технологии.....	24
<i>Анализ на документи</i>	25
<i>Сравнение между документи</i>	26
<i>Наблюдения от сравнението</i>	27
<i>Пропуски и несъответствия</i>	27
<i>Обобщение на ключовите констатации</i>	28
Интегриране на иновативни технологии в средното образование	28
Честота на внедряване на иновативни методи на преподаване	Error! Bookmark not defined.
Често срещани видове иновативни програми.....	Error! Bookmark not defined.
Влияние на училищното ръководство и родителските нагласи върху иновациите	Error! Bookmark not defined.
Възприятия на учителите за въздействието на иновативните методи на преподаване върху резултатите от обучението на учениците	29
Други изследвания върху иновативните методи в образованието	29
ГЛАВА 3: ЕМПИРИЧНА МЕТОДОЛОГИЯ.....	
Цел и задачи	30

Изследователски въпроси	31
Респонденти	32
Инструмент	32
Анкета.....	32
Валидност и надеждност	33
Етика на изследванията.....	33
Резултати	34
Анализ на данни	34
Изследователска идентичност.....	34
ГЛАВА 4: ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ	35
Дискусия.....	35
Заключение.....	38
Приноси	Error! Bookmark not defined.
Препоръки	39
САМООЦЕНКА НА ПРИНОСА В ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЯ	41
ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА	42

ВЪВЕДЕНИЕ

„Образованието е второ слънце за хората“ Това са думите, които Платон е избрал, за да определи образованието и които отразяват в максимална степен неговата важност. Чрез образованието и по-специално образователната система на всяка страна, която е синтетичен израз на цели, средства, институции и човешки усилия, индивидът достига до професионална подготовка, работа и накрая до социално признание. Освен това, чрез преподаване на знания и култивиране на духа, се формира личността на новите поколения, така че те по-късно да могат да поемат тежестта, която професионалното и социалното признание носи в себе си. За пълното и ефективно реализиране на това е необходимо да се създаде силна училищна среда чрез укрепване на учебните функции на училищата. Училището трябва да разполага с подходяща структура и инфраструктура, за да осигури на учителите съвременни средства и да предложи среда, оформена по такъв начин, че учениците да възприемат знанията по-пълноценно, по-стимулиращо и с повече желание. Също така, самите учители трябва да бъдат напълно обучени в своята област и да осъществяват методично преподаване, за да се постигнат максимални учебни резултати на учениците. Естествено, непрекъснато нарастващият напредък на науката и съответно непрекъснатото създаване на нови знания налага модернизация на училищната среда и всичко, което това включва, но също така това включва и информиране и обучение на учителите по нови методи и форми на преподаване, винаги в съответствие с тяхната специалност. Бързите трансформации в съвременните общества – технологични, икономически и културни – изискват образованието да се развива

релеватно. Традиционният модел на обучението, където учителят е единственият източник на знания, а учениците са пасивни получатели, вече не е достатъчен, за да отговори на сложните предизвикателства на днешния свят. Вместо това, образователните системи все повече са призовани да насърчават критичното мислене, креативността, сътрудничеството и адаптивността – умения, които са от съществено значение в една основана на знания и постоянно променяща се глобална среда. В този контекст ролята на училището се предефинира: то трябва да се превърне не просто в пространство за обучение, а в динамична учебна общност, която насърчава иновациите, автономността и ученето през целия живот.

За да се постигне такава трансформация, е необходимо да се възприемат и прилагат иновативни методи на преподаване, които активно ангажират учениците в учебния процес. Тези методи не са просто инструменти за по-ефективно предаване на съдържание, а са всеобхватни педагогически подходи, които променят взаимодействието между учител, ученик и знания. Техники като проектно-базирано обучение, обърнати класни стаи, геймификация и обучение, основано на изследване, позволяват експериментално и ориентирано към ученика обучение, за което е доказано, че повишава мотивацията, задълбочава разбирането и подобрява дългосрочното запазване на знанията. Възприемането на такива подходи обаче изисква както институционална подкрепа, така и добре подготвен преподавателски състав.

Въпреки нарастващото признание за техните ползи, иновативните методи на преподаване често се сблъскват със значителни пречки при прилагането си. Те включват липса на адекватно обучение на учителите, недостатъчна инфраструктура, „твърди“ учебни програми и ограничено институционално насърчаване на експериментирането. Особено в държавните училища системните неравенства и бюрократичните ограничения могат да възпрепятстват разпространението на иновациите, създавайки неравенства между различните видове образователни институции. Следователно е

наложително да се проучи действителната степен, до която тези методи се интегрират в средното образование, да се оцени тяхната ефективност и да се идентифицират факторите – структурни, педагогически и културни – които позволяват или възпрепятстват прилагането им на практика.

Изследователски проблем

Бързият технологичен напредък, променящите се обществени изисквания и по-големият фокус върху обучението, ориентирано към ученика, допринесоха за съществени промени, настъпили в областта на образованието през последните десетилетия. Нараства дебатът за ефективността на традиционните методи на преподаване, които често се характеризират с твърди учебни структури и пасивно учене, за насърчаване на развитието на критични умения за 21-ви век у учениците. Въпреки че авангардните стратегии за преподаване, като проектно-базирано обучение, обърнати класни стаи, геймификация и смесено обучение, станаха популярни в научните дискусии и политическите програми, реалното им приложение в редовното обучение в класната стая все още е неравномерно и непоследователно. Много учители се сблъскват с пречки, които възпрепятстват пълното интегриране на тези подходи в класната стая, включително липса на обучение, институционална съпротива и липса на ресурси.

Освен това, въпреки че няколко проучвания подкрепят предимствата на иновативното преподаване, понастоящем липсват емпирични данни, анализиращи как тези подходи работят в различни образователни условия, особено при сравняване на публични и частни институции. Все още не е ясно колко често се използват тези стратегии, какви форми приемат, как преподавателите и администраторите ги възприемат и как елементи като участието на родителите и училищното ръководство влияят върху тяхната ефективност. Трудно е да се оцени действителната ефикасност на авангардни техники на преподаване или да се създадат добре информиращи планове с цел по-широкото им приемане, без да се разбира по-добре тази динамика. Чрез методично изследване на

теоретичните основи и практическото прилагане на иновативни практики в средното образование, тази дисертация има за цел да запълни тези празнини.

Описание на ситуацията в областта на изследванията

Нарастващият интерес към използването на иновации за реформиране на конвенционалните методи на преподаване се отразява в състоянието на образованието днес. За да отговорят по-добре на нуждите на съвременните ученици, редица национални и международни анализи поставят силен акцент върху необходимостта от индивидуализирано, експериментално и технологично усъвършенствано обучение. Дори с този импулс, все още има отделни случаи на включване на авангардни стратегии за преподаване в редовното обучение в класната стая. Без дългосрочно планиране или систематична оценка, много училища стартират пилотни програми или отделни интервенции. Освен това, има недостиг на емпирични изследвания, които да проучват практическото приложение на активното обучение и дигиталната педагогика, особено от гледна точка на учителите, въпреки възхваляването на тези ползи в теоретичната литература. Много въпроси относно устойчивостта, мащабността и реалното въздействие на иновативните практики остават без отговор в резултат на това несъответствие между образователната теория и реалността в класната стая.

В този контекст възникват няколко неотложни изследователски въпроса. На първо място и най-важно е да се знае колко често и как се прилагат иновативни подходи на преподаване в средното образование, както и дали държавните и частните институции се различават по между си. Второ, от решаващо значение е да се проучи как преподавателите гледат на тези техники: Чувстват ли се комфортно да ги използват? Смятат ли, че те помагат на учениците да постигнат по-добри резултати? Трето, тъй като външните фактори могат или да помогнат, или да възпрепятстват образователните иновации, е необходимо да се проучи тяхната роля. Примери за това включват родителските нагласи и подкрепата на училищното ръководство. И

накрая, липсват задълбочени изследвания, които да интегрират конкретни доказателства от училищните политики и програми с обратна връзка от учителите, което би могло да предложи по-цялостна картина на състоянието на иновациите в преподаването днес. Разбирането на ефикасността на авангардните стратегии за преподаване и насочването на бъдещия напредък в образователната практика изискват разпознаване и оценка на тези проблеми.

Цел на изследването

Целта на тази дисертация е да изследва концепцията за иновативни методи на преподаване, да оцени тяхното практическо приложение и да определи влиянието им върху образователната ефективност. Целите на изследването са да се идентифицират видовете иновативни програми и методи на преподаване, най-често прилагани от учителите в средните училища, да се оцени влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи върху приемането на тези практики и да се проучат възприятията на учителите за въздействието на тези иновации върху резултатите от обучението на учениците.

Изследователски задачи

За постигане на целта, дисертацията е структурирана около следните задачи:

1. Да се направи преглед на теоретичните и историческите перспективи на образованието и методите на преподаване.
2. Да се идентифицират и класифицират иновативни подходи към преподаването и техните теоретични основи.
3. Да се проучи как иновативните методи на преподаване се прилагат на практика.
4. Да се оцени възприятието на учителите за въздействието на подобни методи върху ангажираността и резултатите на учениците.
5. Да се проучи влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи върху успеха или неуспеха на иновативните стратегии.
6. Да се анализират емпирични данни, събрани от учители в различни видове училища.

Хипотези

1. Интегрирането на иновативни методи е по-широко разпространено в частните училища в сравнение с държавните училища поради разликите в ресурсите и автономията.
2. Учителите са придобили задоволително обучение по иновативни методи на преподаване.
3. По-голямата част от учителите често използват нови технологии в класната стая.
4. Учителите използват проектно-базирано обучение (ПБО) по-често в сравнение с други видове иновативни инструменти и методи на преподаване.
5. Училищното ръководство и родителските нагласи оказват значително влияние върху приемането на иновативни преподавателски практики от учителите в средните училища.
6. Прилагането на иновативни методи на преподаване води до подобро участие на учениците и по-високи академични постижения.

Емпирична част

Емпиричната част на изследването следва смесен методологичен подход, със силен акцент върху количествените данни. Използвани са два основни инструмента: (1) структуриран въпросник, разпространен сред учители от държавни и частни средни училища и (2) анализ на документи: официални училищни документи, записи и учебни програми, свързани с прилагането на иновативни методи на преподаване. Количественото проучване е непредставително. Извадката включва разнообразна група преподаватели с различен опит и образование, подбрани по метода на „отзовалите се“. Комбинацията от данни от проучването и анализ на документи осигурява по-цялостно разбиране за това как иновативните практики се интегрират и възприемат в различни образователни среди. Дизайнът на изследването е в съответствие със строги критерии, за да се осигури валидност и надеждност на резултатите. Анонимността е гарантирана по време на цялото изследване и участниците са информирани за това

преди попълване на въпросника. Резултатите са анализирани с помощта на статистически методи за идентифициране на тенденции, корелации и вариации между типовете училища .

Подход и визия

Теоретичната рамка на дисертацията се задава от социология на образованието, като е допълнена от няколко концептуални визии, свързани със съвременните методики на преподаване, иновативните педагогически модели, социалното въздействие и политическата ефективност. Дисертацията е интердисциплинарно изследване, в което се пресичат няколко дисциплинарни области: социология, педагогика, политически науки, организационна теория, лидерство и мениджмънт.

Структура на дисертацията

Дисертацията е структурирана в четири основни глави, които са допълнени от въведение, използвана литература и приложение. Структурата на дисертацията е проектирана така, че да свързва теоретичната разработка с емпиричното проучване на иновативните методи на преподаване в средното образование.

Въведението поставя основите на изследването, като разглежда изследвания обект в социалния, институционален и педагогически контекст на съвременното образование. Дефинира се изследователският проблем, който е свързан с необходимостта от преодоляване на традиционните и пасивни модели на преподаване чрез интегриране на иновативни методи като проектно-базирано обучение, геймификация и дигитални технологии. Представени са целите на дисертацията, конкретните изследователски въпроси и работните хипотези. Методологическият подход включва няколко метода, комбинирайки анализ на документи (политики, програми, записи за изпълнение) с количествено изследване чрез анкетно проучване сред учители от държавни и частни училища. Въведението включва и ограниченията на анализа, които се състоят в: а) използване на самоотчетени данни, при които има склонност към пристрастия, б) непредставителна извадката в) липса на лонгитудални данни, г) липса на задълбочен анализ на качеството на

обучението на учителите д) ограничение при обобщаване на резултатите само в рамките на средното образование.

Глава 1 представя теоретичен преглед на литературата по темата на дисертацията и предоставя многоизмерен анализ на преподаването както от социологическа, така и от педагогическа гледна точка. Тя полага основите за разбиране на преподаването не просто като процедурен или инструкционен акт, а като сложна, социално вградена практика, която отразява по-широката културна, политическа и институционална динамика. **Глава 2** от дисертацията, озаглавена *„Иновативни методи на преподаване – подходи, внедряване и приложение“* служи като емпирично-интерпретативна ос на теоретичната основа, представена в Глава 1. Тя се фокусира върху задълбочен анализ на формите на иновативно преподаване, условията, при които тези практики се прилагат в образователната среда и различните фактори, които влияят върху успеха или са ограничение в училищната среда. **Глава 3** очертава емпиричната рамка на проучването и описва методологическия подход, използван за изследване на интегрирането и ефективността на иновативните методи на преподаване в гръцкото средно образование. Като практическо продължение на теоретичните и контекстуални прозрения, развити в предишните глави, тази глава представя структурата, инструментите, участниците и аналитичните стратегии на проучването с яснота и методологична строгост. Дисертацията завършва с **Глава 4**, която предоставя рефлексивен синтез на резултатите и формулира заключения на теоретично, практическо и политическо ниво. Въз основа на емпиричните данни и теоретичните изводи, развити в предходните глави, тази последна част на дисертацията консолидира приноса на изследването в областта на образователните иновации и социологията на преподаването.

Ограничения

Основно ограничение на проучването е неговата зависимост от данни, докладвани от самите учители. Въпреки че анкетите предлагат богати количествени резултати, те са по своята същност и

обект на пристрастия, като например даване на социално желателни отговори, при които респондентите могат да отговарят в съответствие с онова, което се счита за социално приемливо и желателно, а не според истинските си мнения. Фокусът на изследването върху средното образование също ограничава неговите изводи до други образователни нива. Друго ограничение е липсата на лонгитюдинални данни. В заключение, макар изследването да представлява съществен принос относно използването на иновативни методи на преподаване в средното образование, тези ограничения подчертават необходимостта от внимателно тълкуване на резултатите. Справянето с посочените ограничения в бъдещи изследвания, като например включване на по-разнообразни и представителни извадки, изследване на лонгитюдинални ефекти и по-подробно разглеждане на качеството на образованието и системните влияния, би подобрило всеобхватността и приложимостта на получените знания.

ГЛАВА 1: ПРЕПОДАВАНЕ И ИНОВАТИВНА МЕТОДОЛОГИЯ В СЪВРЕМЕННОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Преподаването в социологически контекст

Концептуален подход към термините „Образование“ и „Преподаване“

Образованието и преподаването са понятия, които са претърпели значителна трансформация с течение на времето, повлияни са от философски изследвания, научни парадигми и разгърнатата социална динамика. Разбирането на техните концептуални основи е от решаващо значение за предефинирането на съвременните педагогически подходи – особено в светлината на нарастващите изисквания за иновации, приобщаване и социални промени.

В исторически план преподаването се е възприемало като авторитарно, еднопосочно предаване на знания. За разлика от това, съвременните подходи наблягат на диалога, взаимодействието и съвместното изграждане на знания чрез интерактивни отношения

между учители и учаци. Функционалистката перспектива на Дюркем разглежда образованието като механизъм за поддържане на социална сплотеност, докато теорията на конфликта, вкоренена в марксистката мисъл, подчертава ролята на образованието за утвърждаване на социалните неравенства. На микросоциологическо ниво, символният интеракционизъм на Бекер подчертава как междуличностните отношения и очакванията на учителите оформят академичните траектории на учениците.

Теориите за рефлексивната модерност (Гидънс, Бек) подчертават необходимостта от образование, което да подготви индивидите за несигурност и бързи обществени промени, насърчавайки автономността, критичното мислене и адаптивността. Постмодерните перспективи (Лиотар) оспорват универсалистките възгледи за знанието и насърчават плурализма, мултикултурализма и емпатията чрез приобщаващи и културно отзивчиви педагогики.

Социалните иновации са представени както като концептуална, така и като практическа рамка за трансформиране на образованието. Два основни подхода дефинират дискурса: ненормативният, който се фокусира върху трансформирането на социалните практики, без непременно да преследва морални или етични цели и нормативният, който набляга на благосъстоянието, равенството и устойчивото развитие. Подходът, основан на способностите (Sen & Nussbaum; Пиева-Тричкова Boyadjieva, 2021) е емблематичен, като подчертава индивидуалната свобода и реалните възможности за пълноценен живот. Образователните иновации, вдъхновени от принципите на социалните иновации, изискват по-„органични“, отколкото „механистични“ организационни модели (Burns & Stalker). Органичните системи – характеризиращи се със сътрудничество, децентрализация и гъвкавост – са по-подходящи за насърчаване на експериментирането и участието на преподавателите.

Критическата педагогика на Фрейре предоставя освобождаваща перспектива, която предефинира отношенията между учител и ученик чрез диалог и взаимно обучение. Същевременно се признава,

че иновациите често водят до нежелани последиствия поради ограниченията на знанието и сложността на социалните системи – акцент, подчертаван от Мъртън. Въпреки че дигиталните технологии разшириха обхвата на обучението, тяхното използване трябва да бъде критично интегрирано, за да се избегне засилване на съществуващите неравенства. Ученическата активност е все по-централна, а подходи като съвместно проектиране и оценяване чрез участие дават възможност на учащите се да оформят своя образователен опит. Следователно образователните иновации трябва да се основават на принципите на справедливост, приобщаване и колективно ангажиране.

В крайна сметка, анализът показва необходимост от предефиниране на преподаването като средство за социална трансформация и демократично участие. Черпейки от социологията, теорията за социалните иновации, дигиталната педагогика и критичното образование, представят образованието не като статична система, а като динамично пространство на иновации и надежда – способно да подготви индивидите и общностите активно да се ангажират и да оформят един постоянно развиващ се свят.

Характеристики на преподаването и ролята на учителя

За да бъде един процес определен като преподаване, той трябва да включва учителя, ученика и предмета на обучение. Учителят, притежаващ подходяща академична подготовка, е отговорен за организираното предаване на знания, докато ученикът се стреми да усвои тези знания. Предметите на обучение включват явления, събития и културни ценности, предлагани като образователни блага. Ефективното преподаване трябва да се характеризира с организация, методично планиране, медиация чрез междуличностна комуникация, активен и изпълнителен характер, и двупосочен интерактивен процес. Ключово условие за постигане на целите му е правилното посредничество между ученика и учебния материал, за да се гарантира разбирането. Междуличностната комуникация подобрява

интелектуалното, социалното и емоционалното развитие на учениците.

Преподаването е активно, защото изисква координирано участие на всички участници, и изпълнителско, защото изпълнява целите, определени от учебната програма. Противоречията в педагогическите цели, разнообразното поведение на учениците и промените в преподаването съдържание често създават дилеми и напрежение за учителите, превръщайки преподаването в процес, който включва елементи на конфликт.

Ролята на учителя остава жизненоважен компонент в образованието. Въпреки че някои традиционни принципи се запазват, днешните преподаватели трябва да имат многомерна роля. Съвременният учител вече не е просто транслятор на информация, а действа както на дидактическо, така и на социално ниво.

На дидактическо ниво учителят действа като водач и ментор, използвайки индивидуализирани методи и свързвайки новите знания с предварителните познания на учениците. Той се стреми да поддържа интереса на учениците, да насърчава подкрепяща среда в класната стая и да насърчава свободното изразяване и сътрудничество. **На социално ниво** учителят съобразява провеждането на урока с настоящите социални норми и цели, стимулира учениците да търсят знания чрез собствените си усилия и свързва ученето с реални контексти. По този начин учителят помага за формирането на етичното и социално поведение на учениците, допринасяйки не само за тяхното интелектуално развитие, но и за цялостната им социализация.

В заключение, съвременното преподаване изисква учителите да действат като мотиватори и съучастници в обучението, съчетавайки педагогически и социални отговорности, за да подкрепят цялостното развитие на учениците.

Връзка между преподаване и учене

Преподаването и ученето са тясно свързани; макар че преподаването има за цел да доведе до учене, ученето може да се случва и извън

формалния учебен контекст. Ученето се определя като трайна промяна в поведението, произтичаща от опита. В училищата ефективното учене произтича от взаимодействието между учител, ученик и предмет, илюстрирано от „дидактическия триъгълник“.

Учебна програма и учебен план

Учебната програма, или силабусът, оформя структурата на преподаването в училищата и се е развила значително от създаването си в Гърция през 19 век. Традиционните учебни програми са били твърди, с ограничен обхват и често откъснати от съвременните реалности. Общите им цели са били неясни, рядко са били преразглеждани и са предлагали малко практически насоки за учителите.

Съвременните учебни програми обаче са по-всеобхватни и динамични. Те включват специфични цели, структурирано съдържание, разнообразни стратегии за преподаване и гъвкави инструменти за оценяване. Разработени от интердисциплинарни екипи, тези учебни програми се адаптират към съвременните нужди и позволяват персонализирано обучение. Те могат да бъдат затворени (с фиксирана структура) или отворени (гъвкави и ръководени от учителя), в зависимост от педагогическите цели.

Гъвкава зона

Гъвкавата зона беше въведена в Гърция като иновативен модел на учебна програма, който насърчава креативността, въображението и самостоятелността на учениците. Внедрена първоначално в избрани училища, тя има за цел да се откъсне от сковаността на традиционните учебни програми, като предложи време и пространство за ориентирано към учениците, проектно обучение.

В Гъвкавата зона ролята на учителя се измества към тази на напътстващ фактор и сътрудник, докато учениците поемат отговорност за своето обучение чрез групова работа и изследване. Въпреки визията си, програмата е изправена пред рискове като липса на дългосрочно планиране и институционална подкрепа. Нейната

устойчивост зависи от последователната политическа подкрепа и разпределение на ресурсите.

Теоретична методологична рамка

Понятия, характеристики и фактори на метода на преподаване

Концепцията за „метод“ има гръцки произход и символизира пътищата и стратегиите, които учителят използва, за да насочи учениците към разбиране на учебната програма. Съвременният метод на преподаване трябва да е в съответствие със съвременната психология на обучението, да насърчава независимостта, да минимизира усилията и умората и да максимизира ангажираността на учениците. Ефективните методи са насочени към ефективност на времето, нисък стрес и генериране на интерес и участие.

В допълнение към тези характеристики, шест фактора формират добрия метод: логически, психологически, дидактически, икономически, личен и субективен. Логическият е свързан с разсъжденията, психологическият - с умствените процеси на учениците, а дидактическият - с основните принципи на преподаване. Икономическите фактори осигуряват ефективно от гледна точка на времето учене, докато личните и субективните се отнасят до личността и квалификацията на учителя. В крайна сметка, доверието на учителя в неговите ученици и ангажиментът му за активно учене оказват значително влияние върху успеха на всеки метод. Често учителите комбинират множество методи, за да постигнат оптимални резултати.

Статистически данни за използването на иновативни методи в гръцкото образование

Интегрирането на иновативни методи на преподаване в гръцкото образование е честа тема на дискусии както в политическите, така и в академичните среди; реалното им прилагане обаче остава сложно и развиващо се. Въпреки че липсват изчерпателни официални статистически данни, фокусирани изключително върху иновативни практики, различни косвени показатели предлагат важна информация за настоящата ситуация.

Проучвания като PISA на ОИСП показват, че гръцките ученици често се представят по-ниско в уменията за творческо решаване на проблеми и сътрудничество, което предполага ограничен достъп до иновативни подходи на преподаване. По подобен начин докладите на *Обзора на образованието и обучението на Европейската комисия* отчитат неравенства в използването на цифрови инструменти и ориентирани към учениците методологии в различните страни от ЕС, включително Гърция.

Един забележителен пример за иновации е въвеждането на „Работилници за умения“ през 2021 г., насочени към насърчаване на експерименталното обучение и интердисциплинарните подходи. Въпреки че цялостната им ефективност все още се оценява, ранната обратна връзка от преподавателите сочи за повишена ангажираност на учениците и развитие на социално-емоционални умения.

Обучението на учителите по съвременни педагогически методи – особено в рамките на инициативата „Дигитално училище“ – е друг индикатор за иновации. Дългосрочното въздействие на тези програми за обучение обаче варира в зависимост от фактори като училищна инфраструктура, ръководство и институционална подкрепа.

На европейско ниво, активното участие на Гърция в проекти по програма „Еразъм+“ и мрежи като eTwinning отразява готовността за възприемане на иновативни практики и участие в международно образователно сътрудничество.

Въпреки тези обещаващи инициативи, все още липсва систематичен количествен мониторинг по отношение на обхвата и ефективността на иновативните практики. Тази липса на данни отразява по-широки предизвикателства при обхващането на сложни педагогически процеси чрез стандартизирани измервания. Следователно, бъдещите усилия трябва да включват смесени методи на изследване, за да се разбере по-добре както обхватът, така и въздействието на иновациите в образованието.

В заключение, въпреки че Гърция е предприела значителни стъпки чрез реформи на политиките, актуализации на учебните програми и обучение на учители за насърчаване на образователните иновации, солидните статистически данни за прилагането им остават ограничени. Бъдещите изследвания трябва да надхвърлят оценката на резултатите и да изследват условията, които позволяват или възпрепятстват иновациите. Такива прозрения биха могли да допринесат за по-целенасочени и устойчиви стратегии за въграждане на иновациите в основата на гръцката образователна система.

ГЛАВА 2: ИНОВАТИВНИ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ – ПОДХОДИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

Учителите разполагат с широк набор от методи на преподаване, които могат да използват, за да постигнат образователните цели и да подобрят рефлексията на учениците. Въпреки това, нито един метод не е универсално ефективен, тъй като изборът му зависи от множество фактори. Преподавателите трябва да вземат предвид както характеристиките на своите ученици – като възраст, предварителни знания, интереси, опит и развити умения – така и собствените си качества, включително знания, опит и обучение по специфични методи. Следователно, подходите на преподаване трябва да бъдат адаптирани към контекста и нуждите на всяка класна стая.

Иновативни методи на преподаване

Този раздел представя набор от иновативни подходи към преподаването, които целят да променят традиционното образование, като дават приоритет на обучението, ориентирано към ученика, критичното мислене и приложението му в реалния свят. Тези методи често включват технологии, гъвкавост и персонализация, за да отговорят по-добре на разнообразните нужди на съвременните учащи и да подобрят цялостната ангажираност и резултати в класната стая.

Проектно-базираното обучение се фокусира върху дългосрочно

ангажиране на учениците с проблеми или въпроси от реалния свят, изискващи сътрудничество, проучване и презентации. То култивира автономност, креативност и критично мислене, като същевременно позволява на учениците да прилагат знания в различни дисциплини и да демонстрират по-задълбочено разбиране чрез осезаеми резултати. Смесеното обучение комбинира присъствено обучение с цифрови инструменти и онлайн ресурси, създавайки хибриден модел, който позволява гъвкавост по отношение на темпото и мястото. То подкрепя персонализирано обучение, предоставя достъп до разнообразни материали и помага на учениците да развият дигитална грамотност, наред с академичните знания. В модела „Обърната класна стая“ учениците изучават учебно съдържание (напр. видеоклипове или четива) у дома и използват времето в класната стая за дискусии, приложение и по-задълбочено проучване. Това измества ролята на учителя от лектор на фасилитатор и позволява по-интерактивни, фокусирани върху решаването на проблеми учебни сесии.

Обучението, основано на проучване, се фокусира върху любопитството на учениците, насърчавайки ги да задават въпроси, да изследват и да изграждат свои собствени знания. Учителят насочва, а не предоставя информация, помагайки на учениците да развият изследователски, разсъждаващи и аналитични умения, като същевременно насърчава активното ангажиране със съдържанието. Този подход набляга на разпознаването и оценяването на разнообразния културен произход на учениците в рамките на учебния процес. Той насърчава равенството и приобщаването чрез адаптиране на съдържанието, езика и взаимодействията в класната стая, за да подпомогне всички учащи, помагайки им да се чувстват представени и уважавани в образованието си. Обучението, основано на проблеми, поставя учениците в ролята на решаващи проблеми, представяйки им сложни, реални проблеми, които изискват критичен анализ и сътрудничество. Този метод изгражда преносими умения

като работа в екип, изследване и вземане на решения, като същевременно насърчава по-задълбочено разбиране на предмета.

Геймификацията включва интегриране на игрови елементи – като точки, нива или предизвикателства – в учебни дейности, за да се повишат мотивацията и участието. Тя трансформира рутинните уроци в ангажиращи преживявания, насърчава постоянството и може да стимулира приятелската конкуренция и работата в екип при учениците. Адаптивното обучение използва дигитални платформи, които коригират съдържанието и обратната връзка въз основа на напредъка и представянето на всеки ученик. Тези технологии предоставят персонализирани пътища за обучение, помагайки на учениците да напредват със собствено темпо и гарантирайки овладяване на концепциите, преди да продължат напред. Съвместното обучение набляга на груповата работа и взаимодействието между връстници, където учениците се учат един от друг чрез дискусии, решаване на проблеми и споделени задачи. То насърчава комуникацията, работата в екип и критичното мислене, правейки обучението по-динамичен и кооперативен процес.

Интердисциплинарният подход интегрира знания и методи от различни предмети, за да изследва централна тема или проблем. Той насърчава учениците да правят връзки между дисциплините, подобрявайки способността им да виждат по-широки модели, взаимовръзки и приложения в реалния живот. Персонализираното обучение адаптира обучението към индивидуалните силни страни, нужди и интереси на всеки ученик. То често включва поставяне на цели, самооценка и гъвкави пътища, давайки на учащите отговорност за тяхното образование и насърчавайки независимостта и вътрешната мотивация. Обучението чрез преживяване се основава на учене чрез опит и размисъл, често включващо практически дейности, симулации или реални ангажименти. То набляга на активното участие, позволявайки на учениците да развиват практически умения и да свързват теорията с житейския опит. Иновативното разполагане на чиновете е предизвикателство към традиционните класни стаи,

използвайки гъвкави оформлениа за насърчаване на сътрудничеството, комуникацията и ангажираността. Физическата организация на пространството се счита за инструмент за насърчаване на различни форми на учене и социално взаимодействие. Центровете за дейности са обособени зони в класната стая, където учениците се ангажират със специфични задачи, проекти или материали. Тези центрове подкрепят диференцирано обучение, позволяват самостоятелно изследване и предоставят разнообразни учебни преживявания, които са насочени към множество умения.

Иновативни методи и тяхното прилагане

Използването на иновативни технологии в държавните и частните училища

Иновативните технологии постепенно се интегрират както в държавните, така и в частните училища, макар и с различна степен на успех и последователност. Частните институции често са водещи в прилагането им поради по-добрите ресурси, гъвкавостта при вземане на решения и достъпа до съвременна инфраструктура. Държавните училища, за разлика от тях, са изправени пред предизвикателства като ограничени бюджети, бюрократични ограничения и неадекватна подготовка на учителите. Въпреки тези различия и двата вида училища признават важноста на модернизирането на образованието, за да отговори на днешните изисквания. Въпреки че интегрирането на технологиите е започнало, използването им често е фрагментирано или експериментално, а не част от текуща, съгласувана стратегия. Училищата могат да участват в изолирани пилотни програми без дългосрочно планиране или оценка. Това спорадично внедряване ограничава пълния потенциал на иновативните методи за трансформиране на образователните практики, особено когато липсва институционална подкрепа и лидерство.

Иновативни технологии

Иновативните технологии в образованието обхващат инструменти като интерактивни бели дъски, системи за управление на обучението, образователни приложения и виртуални платформи, които поддържат сътрудничество и персонализирано обучение. Тези инструменти могат да революционизират динамиката в класната стая, правейки обучението по-интерактивно, ориентирано към учениците и адаптивно. Те също така улесняват диференцираното обучение, позволявайки на учителите да отговорят на разнообразните нужди на учениците чрез мултимедия и дейности със самостоятелно темпо.

Въпреки възможностите, прилагането на тези технологии е неравномерно и често е възпрепятствано от структурни пречки. Учителите може да нямат адекватно обучение или увереност, а училищата може да не дават приоритет на дигиталната грамотност като основен елемент от обучението. Успехът на технологичната интеграция зависи не само от наличието на устройства, но и от подкрепяща среда, която включва професионално развитие, техническа поддръжка и учебна програма, съобразена с технологичните инструменти.

В дисертацията е направен и опит да се представят резултатите от качествен анализ на документи, проведен върху шест ключови политически документа, отнасящи се до интегрирането на цифрови и иновативни технологии в училищното образование. Целта на този анализ е да се идентифицира и интерпретира как националните и международните политически рамки формулират своята визия, приоритети и стратегии за цифрова трансформация в образованието.

Анализ на документи

Като част от качествен анализ на документи бяха разгледани шест ключови национални и международни политически документа относно интеграцията на цифровите и иновативните технологии в образованието. Анализът идентифицира четири основни тематични категории: политически рамки, интеграция на учебните програми, предизвикателства пред прилагането и най-добри практики.

Документите наблягат на създаването на всеобхватни политически рамки, често съобразени с по-широки национални и европейски стратегии за дигитална трансформация (напр. Библията за дигитална трансформация). Механизми като Службата за управление на проекти (РМО) и междуправителното сътрудничество са подчертани като съществени за ефективното прилагане.

По отношение на учебната програма, Гърция се откроява с въвеждането на информатиката като задължителен предмет от ранното образование. Инициативи като „Skills Labs“ и платформата „Digital School“ подкрепят интердисциплинарно и технологично обогатено обучение. Въпреки силните намерения, прилагането е възпрепятствано от проблеми като неадекватна цифрова инфраструктура, недостатъчно обучение на учителите по дигитална педагогика и бюрократична неефективност, както е посочено в документи на ОИСР и Европейската комисия.

Предложените най-добри практики включват подобряване на непрекъснатото професионално развитие (НПР) за учителите в областта на цифровите умения, разработване на централизирани платформи за електронно обучение, за да се осигури равен достъп, и насърчаване на публично-частни партньорства за подобряване на ИКТ ресурсите в училищата. Като цяло, анализът картографира ключовите тенденции и различия в образователната политика, предлагайки ценна информация за променящия се пейзаж на цифровата трансформация в гръцкото образование.

Сравнение между документи

Сравнението на документи за образователната политика разкрива широк спектър от подходи за интегриране на иновативно преподаване и технологии в училищата. Докато много от тях наблягат на модернизацията, малко от тях предоставят конкретни стратегии или насоки за последователно прилагане. Анализът подчертава разликите в приоритетите, фокусните области и степента на участие на държавата в усилията за реформи в училищата и регионите.

Сравнителният анализ на документи разкрива също как образователните иновации често се споменават абстрактно, без достатъчна практическа основа. Политиките може да подкрепят промяната реторично, но не успяват да предложат конкретни инструменти, планове за финансиране или механизми за подкрепа на реалното изпълнение. Това несъответствие подчертава необходимостта от по-ясни, ориентирани към действие политически директиви, които могат да бъдат превърнати в измерими образователни резултати.

Изводи от сравнението

Изводите от сравнението на документи подчертават несъответствието в начина, по който образователните иновации се концептуализират и операционализират. Някои документи третираат иновациите като техническо подобрене, фокусирайки се главно върху хардуера, докато други възприемат по-широк поглед, който включва реформа на учебните програми, обучение на учители и участие на учениците. Тези различни перспективи отразяват различни нива на разбиране и ангажираност към всеобхватна образователна промяна.

Освен това, наличието на неясен или общ език в политическите документи предполага разминаване между намерението и изпълнението. Без ясно определени цели и отговорности, преподавателите остават без пътна карта за прилагане на иновативни практики. Това може да доведе до фрагментирани инициативи, които зависи до голяма степен от индивидуалната мотивация, а не от институционалната съгласуваност или стратегическото планиране.

Пропуски и несъответствия

Съществуват значителни разлики между препоръките за политики и реалностите в класната стая. Едно от основните несъответствия е липсата на механизми за проследяване, които да гарантират, че иновативните практики се приемат еднакво. Въпреки че политиките може да се застъпват за използването на технологии, училищата

често нямат инфраструктурата или професионалното развитие, необходими за ефективното прилагане на тези идеи.

Друга празнина се наблюдава в начина, по който се оценяват и наблюдават иновациите. Малко документи очертават методи за оценка на въздействието на новите стратегии за преподаване или цифровите инструменти върху обучението на учениците. Този пропуск създава несигурност относно ефективността на реформите и затруднява заинтересованите страни да идентифицират и възпроизведат успешни модели, ограничавайки дългосрочната устойчивост и въздействие.

Обобщение на ключовите констатации

Ключовите констатации от анализа на документите сочат към споделена амбиция за модернизиране на образованието, но със значителни вариации в изпълнението. Въпреки че има силна подкрепа за иновациите, практическите насоки, разпределението на ресурсите и системното проследяване често са недостатъчни или липсват напълно. Това несъответствие възпрепятства мащабируемостта и устойчивостта на образователните реформи.

Ефективното прилагане изисква повече от визия; то се нуждае от структурирана подкрепа, редовен мониторинг и приобщаващо сътрудничество между политиците, преподавателите и администраторите. Анализът подчертава важността на създаването на единна рамка, която свързва националните стратегии с практиките на училищно ниво, като гарантира, че иновациите се превръщат в жива реалност, а не в деклариран стремеж.

Интегриране на иновативни технологии в средното образование

Интегрирането на технологиите в средното образование варира значително в зависимост от вида на училището, нагласите на ръководството и готовността на учителите. В някои случаи технологиите се интегрират безпроблемно в планирането на уроците и взаимодействието в класната стая, подобрявайки резултатите от обучението и ангажираността на учениците. В други случаи

използването им остава повърхностно, ограничено до основни цифрови инструменти без педагогическа трансформация.

Успешната интеграция зависи до голяма степен от институционалната култура и лидерство. Училищата, които насърчават експериментирането и непрекъснатото обучение сред персонала, са склонни да бъдат по-ефективни в прилагането на иновативни методи. Учителите в тези среди се чувстват овластени да изследват нови инструменти и да адаптират обучението си, което води до по-смислено и последователно използване на технологиите в учебния процес.

Мнения на учителите за въздействието на иновативните методи на преподаване върху резултатите от обучението на учениците

Учителите като цяло възприемат иновативните методи на преподаване като имащи положително въздействие върху обучението на учениците. Много от тях споделят повишената ангажираност, подобро критично мислене и по-активно участие на учениците, когато се използват нетрадиционни стратегии. Това засилва идеята, че иновациите могат да съживят както процесите на преподаване, така и учебния процес, когато се прилагат обмислено. Тези мнения обаче подчертават и предизвикателства, включително допълнителните усилия, необходими за планиране, адаптиране на съдържанието и оценка на резултатите. Учителите изразяват нуждата от повече обучение и институционална подкрепа, за да се поддържа качеството и последователността на иновациите. Без тях ползите може да са краткотрайни или ограничени до по-мотивирани преподаватели и ученици.

Други изследвания върху иновативните методи в образованието

Образователните иновации се превърнаха в централна тема както в международните политически, така и в педагогическите изследвания, фокусирайки се върху обучението, ориентирано към ученика, използването на технологии, обучението чрез опит и интердисциплинарни подходи. Съответните изследвания подчертават неотложната необходимост образователните системи да

подготвят учащите се за един постоянно променящ се и непредсказуем свят.

В гръцкия контекст много проучвания показват, че учителите като цяло имат положително отношение към ИКТ, но често има разлика между теоретичното приемане и реалното приложение. Въпреки участието в обучителни програми, ИКТ често се използват по традиционни начини, а не като инструмент за активно, ориентирано към учениците учене. Това се дължи до голяма степен на ограниченото оборудване, липсата на педагогическо обучение и дълбоко вкоренени убеждения за преподаване. Изследванията показват, че честата употреба на ИКТ корелира с по-положителни нагласи, което подчертава значението на насърчаването на увереността на учителите и промяната на ограничения начин на мислене.

На международно ниво, проучвания на ОИСР, ЮНЕСКО и Европейската комисия наблягат на политики, които подкрепят автономността на учителите, сътрудничеството и гъвкавостта на учебната програма. Инициативи като „Хоризонт 2020“, „Еразъм+“, „Лабораторията за бъдещето в класната стая“ и SELFIE насърчават транснационалното сътрудничество и образователните иновации, предоставяйки инструменти и данни с отворен достъп. Въпреки това, различията между страните от ЕС продължават да съществуват, като Гърция е изправена пред предизвикателства в областта на инфраструктурата и обучението.

Европейската статистика показва, че много ученици нямат адекватен достъп до цифрови технологии и само малък процент се обучават от уверени, дигитално грамотни учители. Цифровите инструменти често се използват единствено за предоставяне на съдържание, а не за насърчаване на активното участие. Освен това, дигиталното образователно съдържание все още е ограничено и много учители не са подготвени да използват ИКТ по педагогически смислен начин.

Постигането на значими иновации в образованието изисква повече от техническа инфраструктура – то изисква устойчиви инвестиции в

обучение на учители, овластяване и мрежи за сътрудничество. Като цяло, изследването показва, че образователните иновации не са просто техническо начинание, а са социално обусловен процес, изискващ приобщаващо планиране, педагогическа визия и системна подкрепа.

ГЛАВА 3: ЕМПИРИЧНА МЕТОДОЛОГИЯ

Цел и задачи

Целта на изследването е да се проучи как иновативните методи на преподаване се разбират, прилагат и оценяват от учителите в средните училища. То се стреми да определи условията, при които тези методи са най-ефективни и как фактори като лидерство и образование влияят върху тяхното прилагане. Проучването разглежда и как иновациите влияят върху резултатите от обучението и ангажираността на учениците от гледна точка на учителите.

За да се постигне тази цел, се определят и специфични задачи, като: анализ на честотата на използване на иновативни методи, разбиране на опита на учителите с тях и оценка на ролята на външни влияния, като например участието на родителите или институционалната подкрепа. Целите включват също така идентифициране на предизвикателствата при събиране и прилагане на препоръки за подобряване на интегрирането на иновативни практики както в държавните, така и в частните училища.

Изследователски въпроси

Проучването се ръководи от поредица ключови въпроси, които отразяват основните теми на дисертацията. Изследователските въпроси са следните:

- До каква степен има разлика в честотата на използване на иновативни технологии между частните и държавните средни училища?
- До каква степен учителите в средните училища са получили обучение по иновативни технологии?

- Колко често учителите в средните училища внедряват иновативни методи на преподаване в класните си стаи?
- Кои видове иновативни програми и методи на преподаване се прилагат най-често от учителите в средните училища?
- До каква степен училищното ръководство и родителските нагласи влияят върху приемането на иновативни преподавателски практики от учителите в средните училища?
- Как учителите в средните училища възприемат въздействието на иновативните методи на преподаване върху резултатите от обучението на учениците?

Респонденти

Участниците в това проучване са 322 учители от средни училища от държавни и частни институции (191 жени и 131 мъже). Анкетата е непредставителна, а моделът на извадката е „според отзовалите се“. На участниците е изпратена покана за участие в проучването по имейл, която съдържа въпросника, който е трябвало да попълнят. Контактът с участниците е осъществен чрез моя по-широк професионален кръг, поради сходния им професионален статус. Освен това въпросникът е споделен и чрез социални мрежи, като Facebook, в учителски групи, с цел привличане на други участници. Учителите са поканени доброволно да попълнят въпросника, който изследва техния опит, нагласи и възприятия относно използването на иновативни технологии и методи на преподаване в класните стаи. Анкетата е проведена от октомври 2024 г. до декември 2024 г.

Инструменти

Анкета

Изследователският инструмент, използван в това проучване, е структуриран въпросник, който следва количествена методология, целяща да събере задълбочена информация за опита, нагласите и възприятията на учителите в средните училища относно използването на иновативни технологии и методи на преподаване в техните класни стаи. Въпросникът съдържа въпроси от затворен тип

със структурирани отговори, използващи предимно скала на Ликерт. Въпросникът е организиран в няколко раздела, започва с демографски данни като пол, възраст, образование, вид училище (държавно, частно или и двете) и години преподавателски опит. Тези основни данни позволяват анализ на моделите в различните профили на учителите. Следващите раздели изследват честотата и разнообразието от прилагани иновативни методи, включително съвместно обучение, обърнати класни стаи и броят на училищата, прилагащи такива подходи.

За да се оцени подготвеността на учителите и външните фактори, влияещи върху използването на иновации от тяхна страна, въпросникът включва въпроси за опита в образованието, брой на посетените семинари и честотата на получаване на актуализации за нови образователни програми. Той също така изследва влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи, като се обръща към респондентите да помислят как тези елементи влияят върху готовността им да възприемат и поддържат иновативни стратегии. Учителите се насърчават да оценят ефективността на тези иновации, влияещи върху резултатите на учениците и да обмислят дали предишни неуспешни опити биха повлияли на бъдещото им ангажиране с новите методи. Последният раздел разглежда намеренията на учителите за продължаване на въвеждане на иновации в класната стая. Администриран чрез Google Forms и разпространяван по имейла, въпросникът е проектиран да бъде ефективен и да се попълва с лекота, като включва скали на Ликерт, въпроси с избираем отговор и квадратчета за отметка. Може да се попълни за приблизително 15–20 минути, което гарантира достъпност за участници с натоварен график.

Валидност и надеждност

За да се гарантира валидността и надеждността на инструментите са приложени различни мерки. За да се постигне валидност на съдържанието, въпросникът е внимателно разработен и включва разнообразни видове въпроси, като например скали на Ликерт и

въпроси с избираем отговор, които са подходящи за оценка на нагласи, възприятия и преживявания. Големият брой участници (322 учители в средните училища) повишава външната валидност на изследването, правейки резултатите по-общии за различни образователни условия. За да се повиши надеждността на въпросника, бяха използвани стандартизиран формат и ясни инструкции, което намалява възможността за погрешно тълкуване или вариации в отговорите.

Етика на изследването

Етичните съображения бяха приоритетни по време на цялото проучване, за да се гарантира защитата на участниците и целостта на изследването. Участниците бяха информирани за целта на изследването, правото им да се откажат по всяко време и как ще бъдат използвани техните данни.

Поверителността и анонимността бяха стриктно спазени, като всички данни се съхраняваха сигурно и се използваха единствено за академични цели. Беше поискано етично одобрение от съответните институционални органи, а изследователският процес се придържаше към установените етични насоки. Тези мерки бяха от решаващо значение за изграждането на доверие с респондентите и за осигуряване на етичната достоверност на изследването.

Резултати

Анализ на данни

Анализът на данните от настоящото проучване е извършен с помощта на IBM SPSS (Статистически пакет за социални науки) версия 29 за Windows.

Изследователска идентичност

Първоначално извадката се състои от учители от различни възрастови групи, с балансирано разпределение по пол и разнообразен образователен опит. Повечето учители имат значителен преподавателски опит и работят както в държавни, така и в частни средни училища.

Значително мнозинство съобщават, че учениците са удовлетворени повече от уроците си, когато се използват иновативни методи на преподаване. Учителите са съгласни, че подобни методи подобряват резултатите от обучението, повишават интереса на учениците и често ги карат да искат повече иновации в бъдещите часове. Обучението, базирано на проекти, е най-широко използваният иновативен метод, следван от ИКТ инструментите и съвместното обучение.

Иновативните програми се прилагат по-често в частните училища, отколкото в държавните. Много учители са участвали в иновативни проекти през последните 5-10 години, особено в частните институции. Някои обаче никога не са участвали в такива проекти, особено в държавния сектор. Учителите, които са получавали редовни инструктажи или са посещавали семинари за иновации, са били по-склонни да прилагат подобни практики.

Предметите, най-често свързвани с иновативното преподаване, включват литература, история и език, докато математиката и природните науки се считат за по-трудни за прилагане на иновации. Въпреки това, повечето учители изразяват силна готовност да приложат иновативни методи отново през следващата учебна година, дори когато предишните опити са имали ограничен успех.

Ролята на директорите на училищата се оказва ключова, тъй като тяхната подкрепа значително повлиява на използването на иновативни методи. По подобен начин положителните родителски нагласи насърчават мотивацията на учителите, докато негативните родителски реакции създават колебание. Много учители отбелязват, че липсата на ресурси, ограниченото обучение и училищната бюрокрация възпрепятстват последователното прилагане на нови методи.

ГЛАВА 4: ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дискусия

Целта на това проучване беше да се проучи ефективността на иновативните методи на преподаване в съвременната образователна

среда, като се фокусира върху тяхната интеграция в средното образование и гледните точки на учителите относно тяхното въздействие върху резултатите от обучението на учениците. Въз основа на обстоен преглед на литературата, емпирично изследване, включващо както количествени данни, така и качествен метод на изследване, и анализ на документи, проучването доведе до разнообразни прозрения, които потвърждават формулираните теоретични хипотези.

Изследването разкри няколко ключови извода относно прилагането и ефективността на иновативни методи на преподаване в средното образование. Сред най-важните резултати е широкото признаване от страна на учителите на положителното въздействие на иновативните методи върху ангажираността и резултатите на учениците. Констатациите потвърдиха, че иновативните методи на преподаване се прилагат по-често в частните училища, отколкото в държавните, главно поради наличието на ресурси, институционалната гъвкавост и подкрепата на ръководството. Значителен процент от анкетираните съобщават, че учениците са удовлетворени повече от уроците, когато се прилагат иновативни практики и показват повишена ангажираност и академично подобрение.

Въпреки че много учители са посещавали семинари или обучения, честотата и дълбочината на обучението варират, като някои учители изразяват нужда от по-целенасочено и практично професионално развитие. Въпреки тези предизвикателства, има силна готовност за продължаване или разширяване на иновативните практики, което показва положителен бъдещ път за образователна реформа. Изборът на методи също варира в зависимост от институционалните и демографските фактори. Частните училища са склонни да възприемат по-широк набор от методи, често включващи съвременни технологии и интердисциплинарни програми, което отразява по-голямата им финансова и организационна гъвкавост. За разлика от тях, държавните училища изразяват предпочитание към методи, изискващи по-малко ресурси, като например обучение,

основано на проучвания, и прости дейности, което подчертава влиянието на ресурси върху приемането на програмата.

Интеграцията на технологиите се очертава като широко приета иновация, като преподавателите както в държавните, така и в частните училища са съгласни, че дигиталните инструменти подобряват ангажираността и достъпността. Това е в съответствие с литературата, която одобрява смесеното обучение и адаптивните технологии за обучение. Учителите също така съобщават, че включват иновативни подходи седмично или дори ежедневно, използвайки ги за подобряване на ангажираността и задълбочаване на разбирането на учениците, което е в съответствие с констатациите в литературата, които подчертават критичната роля на институционалните ресурси и административната подкрепа за осигуряване на чести иновации в учебните практики.

Освен това, проектно-базираното обучение (PBL) се очертава като най-често прилаганият иновативен метод, което е в съответствие с едно от централните предположения. Смесеното обучение, геймификацията и обърнатите класни стаи също са често срещани, особено в частните училища, които са склонни да имат по-голяма автономия и ресурси. Това подкрепя хипотезата, че частните училища са по-склонни да възприемат иновативно преподаване поради по-добрата инфраструктура и гъвкавост. Друг важен резултат е централната роля на училищното ръководство и родителските нагласи. Учителите съобщават, че подкрепящите директори на училища и родители значително увеличават вероятността за успешно приемане на иновациите. И обратно, негативните родителски нагласи или липсата на подкрепа от страна на ръководството често действат като бариери.

Освен това, резултатите от проучването показват, че прилагането на иновативни методи е положително корелирано с ангажираността на учениците и оценявания академичен прогрес. Учителите смятат, че учениците се възползват от тези методи, като често изискват по-иновативни дейности. Това предполага, че когато се прилага

правилно, иновативното преподаване не само обогатява учебния процес, но и насърчава по-ентусиазирана учебна среда. Проучването обаче отбелязва също, че някои иновативни програми и методи са били прилагани по-рядко. Адаптивните технологии за обучение и персонализираното обучение, въпреки потенциала си, са били използвани недостатъчно поради различни ограничения. Учителите често са изразявали интерес към тези подходи, но са посочвали практически пречки пред тяхното прилагане, констатация, предполагаща по-широки изследвания, които подчертават необходимостта от инвестиции в ресурси и професионално развитие.

Заклучение

Това проучване имаше за цел да изследва как иновативните методи на преподаване се прилагат в средното образование и да оцени тяхната ефективност от гледна точка на преподавателите. Констатациите потвърдиха, че иновативните практики влияят положително върху ангажираността на учениците и резултатите от обучението, налагайки убеждението, че активните, ориентирани към учениците подходи могат да подобрят ефективността.

Едно от най-консистентните заключения е, че учителите като цяло подкрепят иновациите, особено когато имат достъп до обучение и институционална подкрепа. Степента на прилагане обаче варира значително в зависимост от вида на училището, като частните институции по-често използват иновативни методи поради по-добрите ресурси и административната гъвкавост. Обучението, базирано на проекти (PBL) е най-широко възприетият метод, като смесеното обучение и геймификацията също заемат видно място. Преподавателите отбелязват, че иновативните подходи са най-ефективни, когато са съобразени с подходящия предмет, структура на класната стая и нуждите на учениците.

Друго важно заключение е влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи. Подкрепящите директори и ангажираните

родители създават култура, в която иновациите могат да процъфтяват. За разлика от това, съпротивата или безразличието от двете групи могат да действат като значителни пречки. И накрая, въпреки че образователните политики все повече наблягат на иновациите, става разминаване между политиката и практиката. Учителите често нямат устойчиво ръководство, финансиране и време, за да интегрират напълно новите методи. В обобщение, проучването подчертава както потенциала, така и предизвикателствата при прилагането на иновативни преподавателски практики. Когато са подкрепени от подходящо обучение, ресурси и стимулираща среда, такива методи могат да играят трансформираща роля в съвременното образование.

Препоръки

Въз основа на констатациите и ограниченията на проучването, се очертават няколко препоръки за подобряване на интеграцията и ефективността на иновативните методи на преподаване в средното образование. Тези препоръки са насочени към справяне с установените системни, институционални и индивидуални предизвикателства, както и към подобряване на подкрепяща среда, която позволява на учителите да възприемат и поддържат тези методи по-ефективно. Една от основните области за подобрение е осигуряването на подходящо обучение и професионално развитие на учителите чрез инвестиране във висококачествени програми за професионално развитие, съобразени с нуждите на учителите, като им се дадат умения и увереност да интегрират иновативни методи и технологии в класните си стаи.

Същевременно предлагането на онлайн и хибридни възможности за обучение може да помогне за преодоляване на географските и логистичните бариери, осигурявайки равен достъп до възможности за професионално развитие и програми за обучение. Друга критична област е разпределението на ресурсите. Държавните училища, по-специално, се нуждаят от увеличено финансиране, за да се справят с

инфраструктурните и технологичните ограничения, които възпрепятстват приемането на иновативни методи, като се гарантира, че училищата в икономически необлагодетелствани райони имат достъп до необходимите инструменти за съвременни преподавателски практики. Освен това, партньорствата с частни организации и доставчици на технологии биха могли да предложат рентабилни решения, като например субсидиран достъп до цифрови платформи и оборудване.

Реформата на учебните програми е необходима и за подкрепа на широкото приемане на иновативни методи на преподаване. Настоящите учебни програми често наблягат на твърди структури и стандартизирани тестове, което може да обезкуражи учителите да експериментират с подходи, ориентирани към ученика. Учебните програми трябва да бъдат по-гъвкави, позволявайки на учителите да включват методи като проектно-базирано обучение, обърнати класни стаи и репликация, без да се прави компромис с учебните цели. Включването на рамки за оценяване, които са в съответствие с тези методи, като например оценки, базирани на представянето, и формиращи оценки, може допълнително да подпомогне тяхното прилагане и да гарантира, че резултатите от обучението се измерват ефективно. Освен това, училищните ръководители трябва активно да насърчават и подкрепят учителите при приемането на нови методи, като предоставят необходимите ресурси, време и автономност за експериментиране с иновативни практики. Изграждането на култура на сътрудничество в училище, където учителите могат да споделят опит, предизвикателства и успехи, може допълнително да насърчи приемането на ефективни стратегии. Създаването на програми за менторство, където опитни учители насочват колегите си при прилагането на иновативни подходи, също може да подобри цялостното качество на преподаване.

Родителите и по-широката общност също имат роля в подкрепата на образователните иновации. Изследването установи, че родителските

нагласи влияят значително върху приемането на нови методи, особено в държавните училища. Училищата трябва да информират родителите чрез семинари, сесии и открита комуникация, за да изградят разбиране и подкрепа за иновативни преподавателски практики. Информирането на родителите за ползите от използването на иновативни технологии в образователния процес може да помогне за намаляване на съпротивата срещу промените и да създаде благоприятна среда за иновациите.

САМООЦЕНКА НА ПРИНОСА В ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЯ

1. Първото систематично проучване в Гърция, което изследва прилагането и ефективността на иновативни методи на преподаване в средното образование, сравнявайки контекста на държавните и частните училища.
2. Разработена е теоретична и концептуална рамка, свързваща различни теоретични концепции, съвременни образователни подходи и практики за училищни иновации.
3. Чрез структурирани въпросници и анализ на документи са събрани специфични измерими данни, предлагащи надеждна информация за честотата, вида и възприеманото въздействие на иновативните методи върху обучението на учениците.
4. Резултатите от изследването имат практически приложения в образователната политика, училищното ръководство и обучението на учители, подкрепяйки по-стратегическото интегриране на иновациите в класната стая.

5. Експлицирана е ключовата роля на учителите, училищното ръководство и родителските нагласи за успешното прилагане на иновативни образователни практики.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА

Drenou, M. (2024). Educational innovations in primary education: the award-winning projects of the “institution of excellence and promotion of good practices” action. *Knowledge-International Journal*, 63(2), 211-214.

Drenou, M. (2024). Examining Innovative Practices in Greek Education *Doctoral Students in Science*. 7. Collection of doctoral papers presented at the Doctoral School and 7th Doctoral Scientific Session of the Faculty of Philosophy at the South-West University “Neofit Rilski” 14.12 – 15.12.2023, pp. 579 – 585, ISSN 2738-8328.

Drenou, M. (2024). Managing educational innovation: self-determination theory. *Knowledge-International Journal*, 65(2), 229-232.

Drenou, M. (forthcoming 2025). Innovation in Education: How New Methods Improve Learning Outcomes. *Doctoral Students in Science*. 8. Collection of doctoral papers presented at the Doctoral School and 8th Doctoral Scientific Session of the Faculty of Philosophy at the South-West University “Neofit Rilski” 18.12.2024.

SOUTH- WEST UNIVERSITY
"NEOPHYT RILSKI"
FACULTY OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF SOCIOLOGY

MARIA DIONYSIOS DRENOU

ABSTRACT

On a dissertation on:

***“Innovative Teaching Methods and Their Effectiveness:
sociological aspects”***

For acquiring of educational and scientific degree “Doctor” Area of
high education: 3. Social, Economic and Legal Sciences,
Professional field: 3.2 Sociology, anthropology and cultural
sciences, Field: “Sociology”

Scientific supervisor: Prof. DSc. Valentina Milenkova

Blagoevgrad, 2025

In terms of structure and content, the dissertation contains four main chapters (Theoretical part, Empirical part, Results, Discussion, Conclusion and Recommendations. Scientific contributions and publications on the topic of the dissertation.

The dissertation has a total volume of 189 pages, which include 33 tables and 30 figures. The cited literature covers 215 titles.

The dissertation was discussed and directed for defense by the Department of Sociology at the Faculty of Philosophy of the South-West University "Neofit Rilski" Blagoevgrad.

The Scientific Jury is comprised of:

Assoc. Prof. Dr. Petrana Stoykova

Assoc. Prof. Dr. Mario Marinov

Prof. Dr. Albena Nakova-Manolova (IFS, BAS)

Prof. Dr. Mariana Petrova (VTU)

Assoc. Prof. Dr. Petya Ilieva-Trichkova (IFS, BAS).

The materials for the defense are available in the office of the Department of Sociology in room 485, First Building of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad.

The defense of the doctoral dissertation will be held on 12.09.2025 at 10:00 a.m. in Hall 342 of the First Building of the South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, in front of a scientific jury.

PhD Thesis Contents

Graphs **Error! Bookmark not defined.**

List of Tables **Error! Bookmark not defined.**

Figures **Error! Bookmark not defined.**

INTRODUCTION **Error! Bookmark not defined.**

CHAPTER 1: TEACHING AND INNOVATIVE METHODOLOGY IN MODERN EDUCATION 13

1.1. Teaching in sociological context **Error! Bookmark not defined.**

1.1.1. Conceptual approach to the terms Education and Teaching
Error! Bookmark not defined.

1.1.2. Characteristics of teaching and teacher role **Error!**
Bookmark not defined.

1.1.3. Teaching - learning relationship **Error! Bookmark not defined.**

1.1.4. Curriculum and Syllabus **Error! Bookmark not defined.**

1.1.4.1 .Interdisciplinary Programs of Study **Error! Bookmark not**
defined.

1.1.4.2. Multidisciplinary Programs of Study **Error! Bookmark not**
defined.

1.1.5. The Flexible Zone **Error! Bookmark not defined.**

1.2. Theoretical methodological framework **Error! Bookmark not**
defined.

1.2.1. Concept, characteristics and factors of the teaching method
Error! Bookmark not defined.

1.2.2. General classification of teaching methods **Error!**
Bookmark not defined.

1.2.3. More specific classification of teaching methods **Error!**
Bookmark not defined.

1.2.3.1. Deductive method **Error! Bookmark not defined.**

1.2.3.2. Induction method or Synthesis **Error! Bookmark not defined.**

1.2.3.3. Comparative Method **Error! Bookmark not defined.**

1.2.3.4. Experimental Method **Error! Bookmark not defined.**

1.3. Forms of teaching **Error! Bookmark not defined.**

1.3.1. Criteria for the classification of forms of teaching **Error!**

Bookmark not defined.

1.3.2. Lecture-Based Techniques **Error! Bookmark not defined.**

1.3.3. Statistical data on the use of innovative methods in Greek education **Error! Bookmark not defined.**

CHAPTER 2: INNOVATIVE TEACHING METHODS – APPROACHES, IMPLEMENTATION, AND APPLICATION

Error! Bookmark not defined.

2.1. Innovative Teaching Methods **Error! Bookmark not defined.**

2.2. Innovative methods and their implementation **Error!**

Bookmark not defined.

2.2.1. The use of innovative technologies in public and private schools **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2. Innovative technologies **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2.1. Document analysis **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2.2. Cross-Document Comparison **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2.3. Observations from the Comparison **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2.4. Gaps and Inconsistencies **Error! Bookmark not defined.**

2.2.2.5. Summary of Key Findings **Error! Bookmark not defined.**

2.2.3. Integration of innovative technologies into secondary education **Error! Bookmark not defined.**

2.2.4. Frequency of incorporation innovative teaching methods **Error! Bookmark not defined.**

2.2.5. Frequent types of innovative programs **Error! Bookmark not defined.**

2.2.6. Influence of school leadership and parental attitudes on innovation **Error! Bookmark not defined.**

2.2.7. Teachers' perceptions of the impact of innovative teaching methods on student learning outcomes **Error! Bookmark not defined.**

2.2.8. Other studies on innovative methods in education **Error! Bookmark not defined.**

CHAPTER 3: EMPIRICAL METHODOLOGY Error!

Bookmark not defined.

- 3.1. Aim and objectives **Error! Bookmark not defined.**
- 3.2. Research questions **Error! Bookmark not defined.**
- 3.3. Respondents **Error! Bookmark not defined.**
- 3.4. Tool **Error! Bookmark not defined.**
- 3.4.2. Validity and reliability **Error! Bookmark not defined.**
- 3.5. Research ethics **Error! Bookmark not defined.**
- 3.6. Results **Error! Bookmark not defined.**
- 3.6.1. Data analysis **Error! Bookmark not defined.**
- 3.6.2. Research identity **Error! Bookmark not defined.**

CHAPTER 4: FINAL REFLECTIONS AND RECOMMENDATIONS Error! Bookmark not defined.

- 4.1. Discussion **Error! Bookmark not defined.**
 - 4.2. Conclusions **Error! Bookmark not defined.**
 - 4.3. Contributions **Error! Bookmark not defined.**
 - 4.4. Suggestions **Error! Bookmark not defined.**
- References **Error! Bookmark not defined.**
- APPENDIX **Error! Bookmark not defined.**
- A. Questionnaire **Error! Bookmark not defined.**

INTRODUCTION

‘Education is a second sun for people’. These are the words that Plato had chosen to refer to education and which reflect to the maximum its importance. Through education and more specifically the educational system of each country which is the synthetic result of goals, means, bodies and human effort, the individual is led to vocational training, work and finally social recognition. In addition, by providing knowledge and cultivating the spirit, the personality of the new generations is formed, so that they can later bear the burden that the professional and social recognition entails.

For the complete and effective realization of the above, it is necessary to create a strong school environment through the strengthening of the learning functions of schools. The school should have the appropriate structure and infrastructure to equip teachers with modern means and offer an environment shaped in such a way that students will accept knowledge more correctly, more pleasantly and with more will. Also, teachers themselves must be fully trained in their field and apply a methodical teaching, in order to maximize the students' learning performance. Naturally, the ever-increasing progress of science and consequently the continuous production of new knowledge, imposes the modernization of the school environment and everything that this includes, but also the information and training of teachers on new methods and forms of teaching always according to their specialty.

The rapid transformations in modern societies—technological, economic, and cultural—demand that education evolves accordingly. The traditional model of transmissive teaching, where the teacher is the sole source of knowledge and students are passive recipients, is no longer sufficient to meet the complex challenges of today's world. Instead, educational systems are increasingly called upon to foster critical thinking, creativity, collaboration, and adaptability—skills that are essential in a knowledge-based and constantly shifting global environment. In this context, the role of the school is redefined: it must become not merely a space of instruction, but a dynamic learning community that promotes innovation, autonomy, and lifelong learning.

To achieve such a transformation, it is necessary to adopt and implement innovative teaching methods that actively engage students in the learning process. These methods are not simply tools for delivering content more efficiently, but comprehensive pedagogical approaches that reshape the interaction between teacher, student, and knowledge. Techniques such as project-based learning, flipped classrooms, gamification, and inquiry-based instruction allow for experiential and student-centered learning, which has been shown to enhance motivation, deepen understanding, and improve long-term retention of knowledge. However, the adoption of such approaches requires both institutional support and a well-prepared teaching workforce.

Despite the growing recognition of their benefits, innovative teaching methods often face significant obstacles in their implementation. These include lack of adequate teacher training, insufficient infrastructure, rigid curricula, and limited institutional encouragement for experimentation. Particularly in public schools, systemic inequalities and bureaucratic constraints can hinder the diffusion of innovation, creating disparities between different types of educational institutions. Therefore, it becomes imperative to investigate the actual extent to which these methods are being integrated into secondary education, to assess their effectiveness, and

to identify the factors—structural, pedagogical, and cultural—that enable or obstruct their application in practice.

Research problem

Rapid technological advancement, changing societal demands, and a greater focus on student-centered learning have all contributed to the substantial changes that have occurred in the field of education in recent decades. There has been a growing debate about the effectiveness of traditional teaching methods, which are frequently characterized by rigid instructional structures and passive learning, in fostering the development of critical 21st-century skills in students. Even though cutting-edge teaching strategies like project-based learning, flipped classrooms, gamification, and blended learning have become popular in scholarly discussions and policy agendas, their actual application in regular classroom instruction is still uneven and inconsistent. Many teachers encounter obstacles that hinder the complete integration of these approaches into the classroom, including a lack of training, institutional resistance, and a lack of resources.

Furthermore, although several studies support the advantages of innovative teaching, there is currently a dearth of empirical data analyzing how these approaches work in various educational settings, especially when contrasting public and private institutions. It is still unclear how frequently these strategies are used, what shapes they take, how educators and administrators view them, and how elements like parental involvement and school leadership affect their effectiveness. It is challenging to evaluate the actual efficacy of cutting-edge teaching techniques or to create well-informed plans for their wider adoption without a better grasp of these dynamics. By methodically examining the theoretical underpinnings and practical implementation of innovative practices in secondary education, this study aims to close these gaps.

Description of the situation in the research field

A growing interest in using innovation to reform conventional teaching methods is reflected in the state of education today. In order to better meet the needs of modern students, a number

of national and international frameworks now place a strong emphasis on the necessity of individualized, experiential, and technologically enhanced learning. Even with this momentum, there are still occasional instances of incorporating cutting-edge teaching strategies into regular classroom instruction. Without long-term planning or systematic evaluation, many schools launch pilot programs or discrete interventions. Furthermore, there is a dearth of empirical research that examines the practical application of active learning and digital pedagogy, particularly from the viewpoint of teachers, despite the theoretical literature's extolling of these benefits. Many questions about the sustainability, scalability, and real impact of innovative practices remain unanswered as a result of this disparity between educational theory and classroom reality.

Several urgent research questions arise in this context. First and foremost, it's important to know how frequently and how innovative teaching approaches are applied in secondary education, as well as whether public and private institutions differ from one another. Second, it's critical to investigate how educators view these techniques: Do they feel comfortable using them? Do they think they help students achieve better results? Thirdly, since external factors can either help or hinder educational innovation, it is necessary to look into their role. Examples of these include parental attitudes and school leadership support. Lastly, there is a dearth of thorough research that integrates document-based evidence from school policies and programs with teacher feedback, which could offer a more comprehensive picture of the state of innovation in teaching today. Understanding the efficacy of cutting-edge teaching strategies and directing future advancements in educational practice require recognizing and evaluating these problems.

Aim of the research

The aim of this dissertation is to explore the concept of innovative teaching methods, assessing their practical application, and determine their influence on educational effectiveness. The objectives of the study are to identify the types of innovative programs and teaching methods most commonly adopted by

secondary school teachers, evaluate the influence of school leadership and parental attitudes on the adoption of these practices, and explore teachers' perceptions of the impact of these innovations on student learning outcomes.

Research Tasks

To achieve the objective, the thesis is structured around the following tasks:

1. To review theoretical and historical perspectives on education and teaching methods.
2. To identify and classify innovative teaching approaches and their theoretical bases.
3. To explore how innovative teaching methods are implemented in practice.
4. To assess teachers' perceptions of the impact of such methods on student engagement and performance.
5. To examine the influence of school leadership and parental attitudes on the success or failure of innovative strategies.
6. To analyze empirical data collected from teachers in different types of schools.

Hypotheses

1. The integration of innovative methods is more widespread in private schools compared to public schools due to differences in resources and autonomy.
2. Teachers have received satisfactory training in innovative teaching methods
3. The majority of teachers frequently use new technologies in the classroom
4. Teachers use Project-based learning (PBL) more often than other types of innovative programs and teaching methods
5. School leadership and parental attitudes significantly influence the adoption of innovative teaching practices by secondary school teachers
6. The implementation of innovative teaching methods leads to improved student participation and academic performance.

Empirical Methodology

The empirical methodology of the study follows a mixed-methods approach, with a strong emphasis on quantitative data. Two primary tools were employed: (1) a structured questionnaire administered to teachers from both public and private secondary schools and (2) a document analysis of official school documents, records, and program descriptions related to the implementation of innovative teaching methods. Quantitative survey is non-representative. The sample represents a diverse group of educators with varying years of experience and educational backgrounds, selected by the "those who responded" method. The combination of survey data and document analysis ensures a more comprehensive understanding of how innovative practices are integrated and perceived across different educational environments. The research design was carried out with strict criteria to ensure validity and reliability. Anonymity was maintained throughout the research and participants were informed through an informational text before completing the questionnaire to ensure their anonymity. The results were analyzed using statistical methods to identify trends, correlations and variations between school types.

Approach and vision

The theoretical framework of this dissertation is determined by the sociology of education, which is complemented by several conceptual visions related to modern teaching methodologies, innovative pedagogical models, social impact, and political effectiveness. The dissertation is an interdisciplinary study that intersects several disciplinary fields: sociology, pedagogy, political science, organizational theory, leadership and management.

Structure of the Dissertation

This thesis is structured in four main chapters, which are framed by the introduction, the bibliography and the appendix. The architecture of the study was designed to link the theoretical foundation with the empirical investigation of the phenomenon of innovative teaching methods in secondary education.

The Introduction lays the groundwork for the development of the research by situating the research object within the social,

institutional and pedagogical context of contemporary education. It analyses the research problem, which focuses on the need to overcome traditional and passive models of teaching through the integration of innovative methods such as project-based learning, gamification and digital technologies. The aims of the thesis, the individual research questions and the working hypotheses are presented. The methodological approach is based on the mixed method, combining document analysis (policies, programmes, implementation records) with quantitative research through a questionnaire survey of public and private school teachers. The introduction also incorporates the limitations of the research, which are mainly: a) the use of self-reported data that are prone to bias, b) the non-representativeness of the sample due to convenience sampling, c) the lack of longitudinal data, d) the absence of in-depth analysis of the quality of teacher training, and e) the limitation of generalizing the findings only within secondary education.

Chapter 1 forms the theoretical core of the dissertation and provides a multidimensional analysis of teaching from both sociological and pedagogical perspectives. It lays the foundation for understanding teaching not merely as a procedural or instructional act, but as a complex, socially embedded practice that reflects broader cultural, political, and institutional dynamics.

Chapter 2 of the dissertation, titled *“Innovative Teaching Methods – Approaches, Implementation, and Application”*, serves as the empirical-interpretative axis of the theoretical foundation presented in Chapter 1. It focuses on an in-depth analysis of the forms of innovative teaching, the conditions under which these practices are implemented in educational settings, and the various factors that influence their success or limitation within the school environment.

Chapter 3 outlines the empirical framework of the study and describes the methodological approach used to investigate the integration and effectiveness of innovative teaching methods in Greek secondary education. As the practical continuation of the theoretical and contextual insights developed in the previous

chapters, this chapter presents the structure, tools, participants, and analytical strategies of the research with clarity and methodological rigor.

The thesis concludes with Chapter 4, which provides a reflective synthesis of the findings and articulates conclusions at the theoretical, practical, and policy levels. Drawing on the empirical data and theoretical insights developed in the previous chapters, this final part of the dissertation consolidates the study's contribution to the field of educational innovation and the sociology of teaching.

Limitations

A major limitation of the study is its reliance on self-reported data from teachers. While surveys offer rich quantitative insights, they are inherently subject to biases such as social desirability bias, where respondents may respond according to an answer that is considered socially acceptable and desirable, rather than their true views. The study's focus on secondary education also limits its generalizability to other educational levels. Another limitation is the lack of longitudinal data. In conclusion, while the study provides a substantial contribution to understanding the use of innovative teaching methods in secondary education, these limitations highlight the need for careful interpretation of the findings. Addressing these limitations in future research, such as incorporating more diverse and representative samples, investigating longitudinal effects, and examining educational quality and systemic influences in greater detail, would enhance the comprehensiveness and applicability of the knowledge gained.

CHAPTER 1: TEACHING AND INNOVATIVE METHODOLOGY IN MODERN EDUCATION

Teaching in sociological context

Conceptual approach to the terms Education and Teaching

Education and teaching are concepts that have undergone significant transformation over time, shaped by philosophical inquiry, scientific paradigms, and evolving social dynamics. Understanding their conceptual foundations is crucial for redefining contemporary pedagogical approaches—particularly in light of increasing demands for innovation, inclusion, and social change.

Historically, teaching was perceived as an authoritarian, one-directional transmission of knowledge. In contrast, current approaches emphasize dialogue, interaction, and the co-construction of knowledge through collaborative relationships between teachers and learners. Durkheim's functionalist perspective frames education as a mechanism for maintaining social cohesion, whereas conflict theory, rooted in Marxist thought, highlights education's role in perpetuating social inequalities. At the micro-sociological level, Becker's symbolic interactionism underscores how interpersonal relationships and teacher expectations shape students' academic trajectories.

Theories of reflexive modernity (Giddens, Beck) stress the need for education to prepare individuals for uncertainty and rapid societal change, fostering autonomy, critical thinking, and adaptability. Postmodern perspectives (Lyotard) challenge universalist views of knowledge and promote pluralism, multiculturalism, and empathy through inclusive and culturally responsive pedagogies.

Social Innovation is introduced both as a conceptual and practical framework for transforming education. Two major approaches define the discourse: the non-normative, which focuses on transforming social practices without necessarily pursuing moral or ethical goals, and the normative, which emphasizes well-being, equity, and sustainable development. The Capability Approach (Sen & Nussbaum; Ilieva-Trichkova Boyadjieva, 2021) is emblematic of the latter, highlighting individual freedom and real opportunities for living a fulfilling life. Educational innovation inspired by Social Innovation principles requires more "organic" than "mechanistic" organizational models (Burns & Stalker). Organic systems—

characterized by collaboration, decentralization, and flexibility—are better suited to promote experimentation and educator participation.

Freire's critical pedagogy provides a liberating perspective that redefines teacher-student relations through dialogue and mutual learning. At the same time, it is recognized that innovation often leads to unintended consequences, due to the limits of knowledge and the complexity of social systems—a point emphasized by Merton. While digital technologies have expanded the scope of learning, their use must be critically integrated to avoid reinforcing existing inequalities. Student agency is increasingly central, with approaches such as co-design and participatory assessment empowering learners to shape their educational experiences. Pedagogical innovation, therefore, must be grounded in principles of justice, inclusion, and collective engagement.

Ultimately, the subchapter advocates for a redefinition of teaching as a vehicle for social transformation and democratic participation. Drawing from sociology, Social Innovation theory, digital pedagogy, and critical education, it presents education not as a static system but as a dynamic space of innovation and hope—capable of equipping individuals and communities to actively engage with and shape a constantly evolving world.

Characteristics of teaching and teacher role

For a process to be defined as teaching, it must include the teacher, the student, and the subject of instruction. The teacher, equipped with the appropriate academic training, is responsible for the organized transmission of knowledge, while the student strives to assimilate that knowledge. Teaching subjects include phenomena, events, and cultural values offered as educational goods.

Effective teaching should be characterized by organization, methodical planning, mediation through interpersonal communication, an active and executive nature, and a two-way interactive process. A key condition for achieving its goals is proper mediation between the student and the subject matter to ensure comprehension. Interpersonal communication enhances students' intellectual, social, and emotional development.

Teaching is active because it requires the coordinated participation of all involved and executive because it implements the goals set by the curriculum. The contradictions in pedagogical aims, diverse student behaviors, and changes in the content being taught often create dilemmas and tensions for teachers, making teaching a process that involves elements of conflict.

The teacher's role remains a vital component in education. While some traditional principles persist, today's educators must embrace a multidimensional role. The modern teacher is no longer simply a transmitter of information but operates on both didactic and social levels.

At the didactic level, the teacher acts as a guide and mentor, employing individualized methods and linking new knowledge to students' prior understanding. They strive to maintain student interest, foster a supportive classroom environment, and encourage free expression and cooperation.

At the social level, the teacher aligns lesson delivery with current social norms and goals, encourages students to seek knowledge through their own efforts, and connects learning with real-world contexts. In doing so, the teacher helps shape students' moral and social behavior, contributing not only to their intellectual growth but also to their overall socialization.

In conclusion, modern teaching requires teachers to act as motivators and co-learners, combining pedagogical and social responsibilities to support students' holistic development.

Teaching - Learning Relationship

Teaching and learning are closely connected; while teaching aims to produce learning, learning can also occur outside formal teaching contexts. Learning is defined as a lasting behavioral change resulting from experience. Within schools, effective learning arises from the interaction between teacher, student, and subject, illustrated by the "didactic triangle."

Curriculum and Syllabus

The curriculum, or syllabus, shapes the structure of teaching in schools and has evolved significantly since its inception in Greece

in the 19th century. Traditional curricula were rigid, limited in scope, and often detached from modern realities. Their general objectives were vague, rarely revised, and offered little practical guidance for teachers.

Modern curricula, however, are more comprehensive and dynamic. They include specific objectives, structured content, diverse teaching strategies, and flexible assessment tools. Developed by interdisciplinary teams, these curricula adapt to contemporary needs and allow for personalized instruction. They may be closed (fixed structure) or open (flexible and teacher-driven), depending on pedagogical aims.

The Flexible Zone

The Flexible Zone was introduced in Greece as an innovative curriculum model that promotes creativity, imagination, and student autonomy. Implemented initially in select schools, it aims to break away from the rigidity of traditional curricula by offering time and space for student-centered, project-based learning.

In the Flexible Zone, the teacher's role shifts to that of a guide and collaborator, while students take responsibility for their learning through group work and exploration. Despite its promise, the program faces risks such as lack of long-term planning and institutional support. Its sustainability depends on consistent policy backing and resource allocation.

Theoretical methodological framework

Concept, characteristics and factors of the teaching method

The concept of "method" derives from Greek origins, symbolizing the paths and strategies a teacher uses to lead students toward understanding the curriculum. A modern teaching method must align with contemporary learning psychology, promote independence, minimize effort and fatigue, and maximize student engagement. Effective methods aim for time-efficiency, low stress, and the generation of interest and participation.

In addition to these characteristics, six factors shape a good method: logical, psychological, didactic, economic, personal, and

subjective. The logical relates to reasoning, the psychological to student mental processes, and the didactic to core teaching principles. Economic factors ensure time-efficient learning, while the personal and subjective concern the teacher's personality and qualifications. Ultimately, the teacher's trust in their students and commitment to enjoyable learning significantly impact the success of any method. Often, teachers blend multiple methods to achieve optimal results.

Statistical data on the use of innovative methods in Greek education

The integration of innovative teaching methods into Greek education is a frequent topic of discussion in both policy and academic circles; however, their actual implementation remains complex and evolving. Although there is a lack of comprehensive official statistical data focused exclusively on innovative practices, various indirect indicators offer important insights into the current situation.

Surveys such as the OECD's PISA have shown that Greek students often perform lower in creative problem-solving and collaboration skills, suggesting limited exposure to innovative teaching approaches. Similarly, the European Commission's *Education and Training Monitor* reports record disparities in the use of digital tools and student-centered methodologies across EU countries, including Greece.

One notable example of innovation is the introduction of "Skills Workshops" in 2021, aimed at promoting experiential learning and interdisciplinary approaches. Although their overall effectiveness is still being evaluated, early feedback from educators points to increased student engagement and the development of social-emotional skills.

Teacher training in modern pedagogical methods—especially within the framework of the "Digital School" initiative—is another indicator of innovation. However, the long-term impact of these training programs varies depending on factors such as school infrastructure, leadership, and institutional support.

At the European level, Greece's active participation in Erasmus+ projects and networks like eTwinning reflects a willingness to adopt innovative practices and engage in international educational collaboration.

Despite these promising initiatives, there remains a lack of systematic quantitative monitoring regarding the extent and effectiveness of innovative practices. This data gap mirrors broader challenges in capturing complex pedagogical processes through standardized measurements. Therefore, future efforts should incorporate mixed-method research approaches to better understand both the reach and impact of innovation in education.

In conclusion, while Greece has taken significant steps through policy reforms, curriculum updates, and teacher training to promote educational innovation, robust statistical evidence on implementation remains limited. Future research should go beyond evaluating outcomes and explore the conditions that enable or hinder innovation. Such insights could inform more targeted and sustainable strategies for embedding innovation into the core of the Greek educational system.

CHAPTER 2: INNOVATIVE TEACHING METHODS – APPROACHES, IMPLEMENTATION, AND APPLICATION

Teachers have a wide range of teaching methods at their disposal, which they can use to achieve pedagogical goals and enhance student reflection. However, no single method is universally effective, as its selection depends on multiple factors. Educators must consider both the characteristics of their students—such as age, prior knowledge, interests, experiences, and developed skills—and their own attributes, including knowledge, experience, and training in specific methods. Therefore, teaching approaches should be adapted to the context and needs of each classroom.

Innovative Teaching Methods

This section introduces a range of innovative teaching approaches that aim to reshape traditional education by prioritizing student-centered learning, critical thinking, and real-world

application. These methods often incorporate technology, flexibility, and personalization to better meet the diverse needs of modern learners and improve overall engagement and outcomes in the classroom.

Project-Based Learning focuses on long-term student engagement with real-world problems or questions, requiring collaboration, research, and presentation. It cultivates autonomy, creativity, and critical thinking while allowing students to apply knowledge across disciplines and demonstrate deeper understanding through tangible outcomes. Blended Learning combines face-to-face instruction with digital tools and online resources, creating a hybrid model that allows for flexibility in pace and place. It supports personalized learning, provides access to diverse materials, and helps students develop digital literacy alongside academic knowledge. In the Flipped Classroom model, students study instructional content (e.g., videos or readings) at home and use classroom time for discussion, application, and deeper exploration. This shifts the teacher's role from lecturer to facilitator and allows for more interactive, problem-solving-focused class sessions.

Inquiry-Based Learning centers on student curiosity, encouraging them to ask questions, investigate, and construct their own knowledge. The teacher guides rather than delivers information, helping students build research, reasoning, and analytical skills while fostering active engagement with content. This approach emphasizes recognizing and valuing students' diverse cultural backgrounds within the learning process. It promotes equity and inclusivity by adapting content, language, and classroom interactions to support all learners, helping them feel represented and respected in their education. Problem-Based Learning places students in the role of problem solvers, presenting them with complex, real-world issues that require critical analysis and collaboration. This method builds transferable skills like teamwork, research, and decision-making, while promoting a deeper understanding of subject matter.

Gamification involves integrating game elements—such as points, levels, or challenges—into learning activities to increase

motivation and participation. It transforms routine lessons into engaging experiences, encourages persistence, and can foster friendly competition and teamwork among students. Adaptive Learning uses digital platforms that adjust content and feedback based on each student's progress and performance. These technologies provide personalized learning pathways, helping students advance at their own pace and ensuring mastery of concepts before moving forward. Collaborative Learning emphasizes group work and peer interaction, where students learn from one another through discussion, problem-solving, and shared tasks. It nurtures communication, teamwork, and critical thinking, making learning a more dynamic and cooperative process.

The interdisciplinary approach integrates knowledge and methods from different subjects to explore a central theme or problem. It encourages students to make connections across disciplines, enhancing their ability to see broader patterns, relationships, and applications in real life. Personalized Learning tailors instruction to each student's individual strengths, needs, and interests. It often involves goal setting, self-assessment, and flexible pathways, giving learners ownership of their education and promoting independence and intrinsic motivation. Experiential Learning is based on learning through experience and reflection, often involving hands-on activities, simulations, or real-world engagements. It emphasizes active participation, allowing students to develop practical skills and connect theory to lived experiences. Innovative desk arrangements challenge traditional classroom setups, using flexible layouts to promote collaboration, communication, and engagement. The physical organization of space is considered a tool for encouraging different forms of learning and social interaction. Activity Centers are designated areas within the classroom where students engage with specific tasks, projects, or materials. These centers support differentiated instruction, allow for self-paced exploration, and provide varied learning experiences that cater to multiple intelligences.

Innovative methods and their implementation

The use of innovative technologies in public and private schools

Innovative technologies are gradually being integrated into both public and private schools, albeit with varying degrees of success and consistency. Private institutions often lead the way in implementation due to better resources, decision-making flexibility, and access to advanced infrastructure. Public schools, in contrast, face challenges such as limited budgets, bureaucratic constraints, and inadequate teacher training. Despite these differences, both types of schools recognize the importance of modernizing education to meet today's demands.

While technology integration has begun, its use is often fragmented or experimental rather than part of an ongoing, coherent strategy. Schools may engage in isolated pilot programs without long-term planning or evaluation. This sporadic implementation limits the full potential of innovative methods to transform educational practices, particularly when institutional support and leadership are lacking.

Innovative technologies

Innovative technologies in education encompass tools like interactive whiteboards, learning management systems, educational apps, and virtual platforms that support collaboration and personalized learning. These tools can revolutionize classroom dynamics, making learning more interactive, student-centered, and adaptable. They also facilitate differentiated instruction, allowing teachers to meet diverse student needs through multimedia and self-paced activities.

Despite the possibilities, the application of these technologies is uneven and often hindered by structural obstacles. Teachers may lack adequate training or confidence, and schools may not prioritize digital literacy as a core element of instruction. The success of technological integration depends not just on the availability of devices, but also on a supportive environment that includes professional development, technical support, and a curriculum aligned with technological tools.

Additionally, an attempt is made in the thesis to present the findings from a qualitative document analysis conducted on six key policy documents concerning the integration of digital and innovative technologies in school education. The aim of this analysis is to identify and interpret how national and international policy frameworks articulate their vision, priorities and strategies for digital transformation in education.

Document analysis

As part of a qualitative document analysis, six key national and international policy documents were examined regarding the integration of digital and innovative technologies in education. The analysis identified four main thematic categories: policy frameworks, curriculum integration, implementation challenges, and best practices.

The documents emphasize the creation of comprehensive policy frameworks, often aligned with broader national and European digital transformation strategies (e.g., the Digital Transformation Bible). Mechanisms such as the Project Management Office (PMO) and inter-ministerial collaboration are highlighted as essential for effective implementation.

In terms of curriculum, Greece stands out for introducing informatics as a mandatory subject from early education levels. Initiatives like the "Skills Labs" and the Digital School platform support interdisciplinary and technology-enhanced learning. Despite strong intentions, implementation is hindered by issues such as inadequate digital infrastructure, insufficient teacher training in digital pedagogy, and bureaucratic inefficiencies, as reported in documents by the OECD and the European Commission.

Best practices proposed include enhancing continuous professional development (CPD) for teachers in digital skills, developing centralized e-learning platforms to ensure equitable access, and fostering public-private partnerships to improve ICT resources in schools. Overall, the analysis maps key trends and divergences in educational policy, offering valuable insights into the evolving landscape of digital transformation in Greek education.

Cross-Document Comparison

A comparison of educational policy documents reveals a wide range of approaches to integrating innovative teaching and technology in schools. While many emphasize modernization, few provide specific strategies or guidelines for consistent implementation. The analysis highlights differences in priorities, focus areas, and degrees of state involvement in reform efforts across schools and regions.

The cross-document analysis also uncovers how educational innovation is often mentioned in abstract terms without sufficient grounding in practice. Policies may endorse change rhetorically, but fail to offer concrete tools, funding plans, or support mechanisms for actual execution. This discrepancy underscores the need for clearer, action-oriented policy directives that can be translated into measurable educational outcomes.

Observations from the Comparison

Observations from the document comparison emphasize the inconsistency in how educational innovation is conceptualized and operationalized. Some documents treat innovation as a technical upgrade, focusing mainly on hardware, while others adopt a broader pedagogical view that includes curriculum reform, teacher training, and student participation. These different perspectives reflect varying levels of understanding and commitment to comprehensive educational change.

Moreover, the presence of vague or general language in policy documents suggests a disconnect between intention and implementation. Without clearly defined goals and responsibilities, educators are left without a roadmap for enacting innovative practices. This can result in fragmented initiatives that depend heavily on individual motivation rather than institutional coherence or strategic planning.

Gaps and Inconsistencies

Significant gaps exist between policy recommendations and classroom realities. One major inconsistency is the lack of follow-through mechanisms to ensure that innovative practices are adopted

uniformly. While policies may advocate for technology use, schools often lack the infrastructure or professional development needed to implement these ideas effectively.

Another gap is found in how innovation is assessed and monitored. Few documents outline methods for evaluating the impact of new teaching strategies or digital tools on student learning. This omission creates uncertainty about the effectiveness of reforms and makes it difficult for stakeholders to identify and replicate successful models, limiting long-term sustainability and impact.

Summary of Key Findings

The key findings from the document analysis point to a shared ambition to modernize education, but with considerable variation in execution. While there is strong rhetorical support for innovation, practical guidance, resource allocation, and systemic follow-up are often insufficient or missing altogether. This misalignment hinders the scalability and sustainability of educational reforms.

Effective implementation requires more than vision; it needs structured support, regular monitoring, and inclusive collaboration among policymakers, educators, and administrators. The analysis underscores the importance of creating a unified framework that connects national strategies with school-level practices, ensuring that innovation becomes a lived reality rather than a theoretical aspiration.

Integration of innovative technologies into secondary education.

The integration of technology into secondary education varies significantly based on the type of school, leadership attitudes, and teacher readiness. In some cases, technology is incorporated seamlessly into lesson planning and classroom interaction, enhancing learning outcomes and student engagement. In others, the use remains superficial, limited to basic digital tools without pedagogical transformation.

Successful integration depends largely on institutional culture and leadership. Schools that encourage experimentation and

continuous learning among staff tend to be more effective in applying innovative methods. Teachers in these environments feel empowered to explore new tools and adapt their instruction, leading to more meaningful and consistent technology use in the learning process.

Teachers' Perceptions of the Impact of Innovative Teaching Methods on Student Learning Outcomes.

Teachers generally perceive innovative teaching methods as having a positive impact on student learning. Many report increased engagement, improved critical thinking, and more active participation among students when non-traditional strategies are used. This reinforces the idea that innovation can revitalize both teaching and learning processes when applied thoughtfully.

However, these perceptions also highlight challenges, including the extra effort required for planning, adapting content, and evaluating outcomes. Teachers express the need for more training and institutional support to maintain the quality and consistency of innovation. Without these, the benefits may be short-lived or limited to more motivated educators and students.

Other studies on innovative methods in education

Educational innovation has become a central topic in both international policy and pedagogical research, focusing on student-centered learning, the use of technology, experiential education, and interdisciplinary approaches. Relevant studies highlight the urgent need for educational systems to prepare learners for a constantly changing and unpredictable world.

In the Greek context, many studies have shown that teachers generally hold positive attitudes toward ICT, yet there is often a gap between theoretical acceptance and actual implementation. Despite participation in training programs, ICT is frequently used in traditional ways rather than as a tool for active, student-centered learning. This is largely due to limited equipment, lack of pedagogical training, and entrenched teaching beliefs. Research indicates that frequent ICT use correlates with more positive

attitudes, emphasizing the importance of fostering teachers' confidence and shifting instructional mindsets.

At the international level, studies by the OECD, UNESCO, and the European Commission emphasize policies that support teacher autonomy, collaboration, and curriculum flexibility. Initiatives such as Horizon 2020, Erasmus+, the Future Classroom Lab, and SELFIE promote transnational cooperation and educational innovation, providing open-access tools and data. However, disparities persist among EU countries, with Greece facing challenges in infrastructure and training.

European statistics reveal that many students lack adequate digital access, and only a small percentage are taught by confident, digitally literate teachers. Digital tools are often used merely for content delivery rather than for fostering active engagement. Furthermore, digital educational content is still limited, and many teachers are underprepared to use ICT in pedagogically meaningful ways.

Achieving meaningful innovation in education requires more than technical infrastructure—it demands sustained investment in teacher training, empowerment, and collaborative networks. Overall, the research demonstrates that educational innovation is not just a technical endeavor but a socially driven process requiring inclusive planning, pedagogical vision, and systemic support.

CHAPTER 3: EMPIRICAL METHODOLOGY

Aim and Objectives

The aim of the research is to investigate how innovative teaching methods are understood, implemented and evaluated by secondary school teachers. It seeks to identify the conditions under which such methods are most effective and how factors such as leadership and education influence their implementation. The research also examines how innovation affects learning outcomes and student engagement from the perspective of teachers.

To achieve this aim, the study establishes specific objectives, such as analyzing the frequency of use of innovative methods,

understanding teachers' experiences with them, and assessing the role of external influences like parental involvement or institutional support. The objectives also include identifying challenges in implementation and gathering recommendations for improving the integration of innovative practices in both public and private school settings.

Research Questions

The research is guided by a series of key questions that reflect the study's main themes. The research questions are the following:

- To what extent is there a difference in the frequency of use of innovative technologies between secondary private and public schools?
- To what extent have secondary teachers received training in innovative technologies?
- How frequently do secondary school teachers incorporate innovative teaching methods into their classrooms?
- Which types of innovative programs and teaching methods are most commonly adopted by secondary school teachers?
- To what extent do school leadership and parental attitudes influence the adoption of innovative teaching practices by secondary school teachers?
- How do secondary school teachers perceive the impact of innovative teaching methods on student learning outcomes?

Respondents

The participants in this study are 322 secondary school teachers from public and private institutions (191 women and 131 men). The survey was non-representative and the sampling method was “those who responded”. The participants were sent an invitation to participate in the research via email, which contained the questionnaire they were asked to complete. The contact with the participants was made through my wider professional circle, due to a similar professional status. In addition, the questionnaire was also shared through social networks, such as Facebook, in teacher groups,

with the aim of attracting other participants. Teachers were invited to voluntarily complete the questionnaire, which explores their experiences, attitudes and perceptions regarding the use of innovative technologies and teaching methods in their classrooms. The survey was conducted from October 2024 to December 2024.

Tool

Survey

The research tool employed in this study is a structured questionnaire that follows a quantitative methodology, aiming to collect in-depth information on the experiences, attitudes, and perceptions of secondary school teachers regarding the use of innovative technologies and teaching methods in their classrooms. The questionnaire features closed-ended questions with structured responses, primarily using a Likert scale. It is organized into several sections, beginning with demographic details such as sex, age, educational background, type of school (public, private, or both), and years of teaching experience. This foundational data allows for the analysis of patterns across diverse teacher profiles. Subsequent sections investigate the frequency and variety of innovative methods applied, including collaborative learning, flipped classrooms, and the number of schools implementing such approaches.

To evaluate teachers' preparedness and the external factors influencing their use of innovations, the questionnaire includes questions on training experiences, the number of seminars attended, and the frequency of receiving updates on new educational programs. It also explores the influence of school leadership and parental attitudes, asking participants to reflect on how these elements impact their willingness to adopt and maintain innovative strategies. Teachers are encouraged to assess the perceived effectiveness of these innovations on student outcomes and to consider whether previous unsuccessful attempts would affect their future engagement with new methods. The final section addresses teachers' intentions toward continuing innovation in the classroom. Administered via Google Forms and distributed through email, the questionnaire is designed for efficiency and ease of use, featuring Likert scales,

multiple-choice questions, and checkboxes. It can be completed in approximately 15–20 minutes, ensuring accessibility for participants with demanding schedules.

Validity and Reliability

To ensure the validity and reliability of this research, various measures have been implemented throughout the study. To achieve content validity, the questionnaire was carefully designed and includes a variety of question types, such as Likert scales and multiple-choice questions, which are suitable for assessing attitudes, perceptions and experiences. The large number of participants (322 secondary school teachers) enhances the external validity of the study, making the findings more generalizable to different educational settings. To enhance the reliability of the questionnaire, a standardized format and clear instructions were used, reducing the possibility of misinterpretation or variation in responses.

Research Ethics

Ethical considerations were prioritized throughout the study to ensure the protection of participants and the integrity of the research. Participants were informed about the purpose of the research, their right to withdraw at any time, and how their data would be used. Confidentiality and anonymity were rigorously maintained, with all data stored securely and used solely for academic purposes. Ethical approval was sought from the relevant institutional authorities, and the research process adhered to established ethical guidelines. These measures were crucial in building trust with respondents and ensuring the ethical credibility of the study.

Results

Data analysis

The data analysis of the present research was done using IBM SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Version 29 for Windows.

Research identity

Initially, the sample consisted of teachers from different age groups, with a balanced gender distribution and diverse educational

backgrounds. Most teachers had significant teaching experience and served in both public and private secondary schools.

A significant majority reported that students enjoy their lessons more when innovative teaching methods are used. Teachers agreed that such methods improve learning outcomes, increase student interest and often lead students to ask for more innovation in future classes. Project-based learning was the most widely used innovative method, followed by ICT tools and collaborative learning.

Innovative programs were implemented more frequently in private schools than in public ones. Many teachers had participated in innovative projects in the last 5-10 years, especially in private institutions. However, some had never taken part in any, particularly in the public sector. Teachers who received regular briefings or attended seminars on innovation were more likely to frequently implement such practices.

The subjects most frequently associated with innovative teaching included literature, history and language, while mathematics and science were considered more difficult to implement innovation. However, most teachers expressed a strong willingness to implement innovative methods again in the following school year, even when previous attempts had had limited success.

The role of school principals proved crucial, as their support significantly influenced the use of innovative methods. Similarly, positive parental attitudes encouraged teachers' motivation, while negative parental responses created hesitation. Many teachers observed that lack of resources, limited training, and school bureaucracy hindered the consistent implementation of new methods.

CHAPTER 4: FINAL REFLECTIONS AND RECOMMENDATIONS

Discussion

The purpose of this study was to investigate the effectiveness of innovative teaching methods in modern educational environments, focusing on their integration in secondary education and teachers'

perspectives on their impact on students' learning outcomes. Based on a comprehensive literature review, an empirical research that includes both quantitative research data and qualitative research method, document analysis, the study has yielded a variety of insights that confirm existing hypotheses.

The research revealed several key findings regarding the implementation and effectiveness of innovative teaching methods in secondary education. Among the most important results is the widespread recognition by teachers of the positive impact of innovative methods on student engagement and performance. The findings confirmed that innovative teaching methods are adopted more frequently in private schools than in public ones, mainly due to the availability of resources, institutional flexibility and leadership support. A significant percentage of respondents reported that students enjoy lessons more when innovative practices are implemented and show increased engagement and academic improvement.

While many teachers have attended seminars or training sessions, the frequency and depth of training varied, with some teachers expressing a need for more targeted and practical professional development. Despite these challenges, there was a strong willingness to continue or expand innovative practices, indicating a positive future path for pedagogical reform. The choice of methods also varied depending on institutional and demographic factors. Private schools tended to adopt a wider range of methods, often incorporating advanced technologies and interdisciplinary programs, reflecting their greater financial and organizational flexibility. In contrast, public schools showed a preference for methods requiring fewer resources, such as inquiry-based learning, highlighting the impact of resource availability on program adoption.

Technology integration emerged as a widely accepted innovation, with educators in both public and private schools agreeing that digital tools enhance engagement and accessibility. This is consistent with the literature that praises blended learning and adaptive learning technologies. Teachers also reported that they

incorporate innovative approaches on a weekly or even daily basis, using them to enhance engagement and deepen student understanding, which is consistent with the findings of the literature that highlight the critical role of institutional resources and administrative support in providing frequent innovation in instructional practices.

Furthermore, Project-Based Learning (PBL) emerged as the most frequently implemented innovative method, aligned with one of the central assumptions. Blended learning, gamification and flipped classrooms were also frequently reported, particularly in private schools, which tend to have greater autonomy and resources. This supports the hypothesis that private schools are more likely to adopt innovative teaching due to better infrastructure and flexibility. Another important finding is the central role of school leadership and parental attitudes. Teachers reported that supportive school principals and parents significantly enhance the likelihood of successful innovation adoption. Conversely, negative parental attitudes or a lack of leadership support often act as barriers.

Additionally, the results of the study indicate that the implementation of innovative methods is positively correlated with student engagement and perceived academic improvement. Teachers believe that students enjoy and benefit from these methods, often requesting more innovative activities. This suggests that, when implemented correctly, innovative teaching not only enriches the teaching process but also promotes a more enthusiastic learning environment. However, the study also noted that some innovative programs and methods were adopted less frequently. Adaptive learning technologies and personalized learning, despite their potential, were underused due to limitations. Teachers often expressed interest in these approaches, but cited practical barriers to their implementation, a finding consistent with broader research that emphasizes the need for resource investment and professional development.

Conclusions

This study set out to explore how innovative teaching methods are applied in secondary education and assess their effectiveness from the perspective of educators. The findings confirm that innovative practices positively influence student engagement and learning outcomes, validating the belief that active, student-centered approaches can enhance effectiveness.

One of the most consistent conclusions is that teachers generally support innovation, especially when they have access to training and institutional support. However, the extent of implementation varies significantly depending on the type of school, with private institutions more frequently incorporating innovative methods due to better resources and administrative flexibility. Project-Based Learning (PBL) was the most widely adopted method, while blended learning and gamification also featured prominently. Educators noted that innovative approaches are most effective when aligned with appropriate subject matter, classroom structure, and student needs.

Another critical conclusion is the influence of school leadership and parental attitudes. Supportive principals and engaged parents create a culture where innovation can thrive. In contrast, resistance or indifference from either group can act as significant obstacles. Finally, although educational policies increasingly emphasize innovation, there remains a disconnect between policy and practice. Teachers often lack sustained guidance, funding, and time to fully integrate new methods. In summary, the study highlights both the potential and the challenges of implementing innovative teaching practices. When backed by proper training, resources, and a supportive environment, such methods can play a transformative role in modern education.

Suggestions

Based on the findings and limitations of the study, several recommendations emerge to enhance the integration and effectiveness of innovative teaching methods in secondary education. These recommendations focus on addressing the

systemic, institutional and individual challenges identified, as well as improving a supportive environment that allows teachers to adopt and sustain these methods more effectively. One of the main areas for improvement is the provision of appropriate training and professional development for teachers, by investing in high-quality professional development programs tailored to teachers' needs, equipping them with the skills and confidence to integrate innovative methods and technologies into their classrooms.

At the same time, offering online and hybrid training options can help overcome geographical and logistical barriers, ensuring equal access to professional development opportunities and training programs. Another critical area is resource allocation. Public schools, in particular, require increased funding to address infrastructure and technology constraints that hinder the adoption of innovative methods, ensuring that schools in economically disadvantaged areas have access to the necessary tools for modern teaching practices. In addition, partnerships with private organizations and technology providers could offer cost-effective solutions, such as subsidized access to digital platforms and equipment.

Curriculum reform is also necessary to support the widespread adoption of innovative teaching methods. Current curricula often emphasize rigid structures and standardized tests, which can discourage teachers from experimenting with student-centered approaches. Curricula should be more flexible, allowing teachers to incorporate methods such as project-based learning, flipped classrooms, and replication without compromising learning objectives. Incorporating assessment frameworks that align with these methods, such as performance-based assessments and formative assessments, can further support their implementation and ensure that learning outcomes are measured effectively. In addition, school leaders should actively encourage and support teachers in adopting new methods, providing the necessary resources, time, and autonomy to experiment with innovative practices. Building a collaborative school culture where teachers can share experiences,

challenges, and successes can further promote the adoption of effective strategies. Establishing mentoring programs where experienced teachers guide their colleagues in implementing innovative approaches can also improve the overall quality of teaching.

Parents and the wider community also have a role to play in supporting educational innovation. The study found that parental attitudes significantly influence the adoption of new methods, particularly in public schools. Schools should inform parents through workshops, sessions and open communication to build understanding and support for innovative teaching practices. Informing parents about the benefits of using innovative technologies in the educational process can help reduce resistance to change and create a more supportive environment for innovation.

SELF-ASSESSMENT OF CONTRIBUTIONS IN THE PhD THESIS

1. The first systematic study in Greece that explores the implementation and effectiveness of innovative teaching methods in secondary education, comparing public and private school contexts.

2. A strong theoretical and conceptual framework has been developed, linking theory, modern educational approaches, and school innovation practices.

3. Specific measurable data have been collected through structured questionnaires and document analysis, offering reliable insights into the frequency, type, and perceived impact of innovative methods on student learning.

4. The results of the research have practical applications in educational policy, school leadership, and teacher training, supporting more strategic integration of innovation in classroom settings.

5. The key role of teachers, school management, and parental attitudes in the successful implementation of innovative educational practices is highlighted.

PUBLICATIONS ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION

Drenou, M. (2024). Educational innovations in primary education: the award-winning projects of the “institution of excellence and promotion of good practices” action. *Knowledge-International Journal*, 63(2), 211-214.

Drenou, M. (2024). Examining Innovative Practices in Greek Education *Doctoral Students in Science*. 7. Collection of doctoral papers presented at the Doctoral School and 7th Doctoral Scientific Session of the Faculty of Philosophy at the South-West University “Neofit Rilski” 14.12 – 15.12.2023, pp. 579 – 585, ISSN 2738-8328.

Drenou, M. (2024). Managing educational innovation: self-determination theory. *Knowledge-International Journal*, 65(2), 229-232.

Drenou, M. (forthcoming 2025). Innovation in Education: How New Methods Improve Learning Outcomes. *Doctoral Students in Science*. 8. Collection of doctoral papers presented at the Doctoral School and 8th Doctoral Scientific Session of the Faculty of Philosophy at the South-West University “Neofit Rilski” 18.12.2024